

monitor

NORGE

SKANDINAVIAS LEDENDE BRANSJEMAGASIN FOR INSTALLASJON OG PRODUKSJON I AV-BRANSJEN

LYS, REKVISITTER
OG SCENOGRAFI
BAK FANTASY

OKTOBER 2018

MONITOR ROADSHOW

ENGSTRÖMS I NORGE

Reiser ut med spesialdesignet bil

I dette nummeret

8 ■ GRAFISK DESIGN FOR EKSENTRISK FANTASY

Navnet MinaLima er temmelig ukjent for de fleste, men nå for tiden er det knapt et menneske på planeten som ikke har støtt på arbeidet deres. Det Londonbaserte byrået har designet rekvisita og grafikk til samtlige Harry Potter-filmer, inkludert J. K. Rowlings oppfølgingsserie.

14 ■ ENGSTRØMS PÅ VEIEN

Det svenske selskapet Engström satser videre i Norge, og i den forbindelse tar de nye og kreative grep i sin markedsføring. Deres nye Mercedes V-Class er innredet som en mobil redigeringsstasjon, for å gjøre det enklere å markedsføre Sonys nye Venice-kamera.

16 ■ KANDAO OBSEDIAN 360

André Austvoll hos Videoutstyr er levende opptatt av deres nye 360-kamera, og tror fremtiden vil bringe en rekke nye bruksområder for teknologien.

18 ■ MONITOR ROADSHOW 2018

Monitor Roadshow er ikke utelukkende en utstilling for utstyr. Vi har et mål om å skape en møteplass for AV-bransjen. Høsten 2018 er vi på veien, vi oppdaterer deg på hva som skjedd i 2017.

21 ■ FLOWTECH 75 MS OG GEMINI

Vi tok en titt på det nyeste fra Flowtech og Gemini. Få vår rapport innen lys og stativnyheter.

24 ■ NYTT LYDEVENTYR FRA AVON

VUE leverer lydsystemer til alle typer offentlige arenaer. Flaggskipet er store PA-anlegg til stadium konserter, men de lager løsninger for alle varianter av lokaler. Avon hadde en demonstrasjon av deres teknologi.

28 ■ PANASONIC LINK RAY

LinkRay er en plattform som bruker LED-lyskilder for å overføre innhold til mobile enheter gjennom unike ID-er. Vi har sjekket ut teknologien.

32 ■ NIKON D850

Vi har sjekket ut Nikon D850 og oppsummert.

36 ■ MGP MED SENNHEISER

Vi var tilstede på MGP finalen i Lisboa for å se lyd bli til virkelighet.

I hvert nummer

6 ■ LEDEREN

10 ■ PRODUKTNYHETER

22 ■ GALLERIET

40 ■ BRANSJENYTT

Engströms har innredet en nye Mercedes V-Class som en mobil redigeringsstasjon, for å markedsføre Sonys nye Venice-kamera.

Kandao Obsedian heter Videoutstyr sitt nye 360 graders kamera, vi var med og testet det ut.

LinkRay er en plattform som bruker LED-lyskilder for å overføre innhold til mobile enheter gjennom unike ID-er.

Coverfoto: MinaLima

DIGITAL 6000

No intermodulation.
More channels.
More power for your business.

Others dodge problems. We prefer to solve them.

Of course, you can work your way around intermodulation and do some software magic—but that is no real solution in the already congested and limited frequency spectrum. By design, Digital 6000 has no intermodulation artifacts. Our superior RF technology results in more channels and more flexibility for any production and any stage—with no trade-off in transmission power or quality. Smarter, leaner, more efficient—this is the built-in principle from user interface up to spectrum efficiency. Redundant Dante™ sockets and the command function are just two components of the recent update.

More about the next step towards the future of audio:

www.sennheiser.com/digital-6000

SENNHEISER

NiSi satser på fullformat

Med 13 år bak seg som en av de fremste produsentene av høykvalitetsfilter virker det logisk at NiSi nå har tatt steget over til filmobjektivverden. Har man lyktes i å oppnå et slikt rykte som filterprodusent burde man vel få et lite puff for å etablere seg i et så nært beslektet område.

Uansett, nå går vi videre og tar en titt på hva NAB-besøkerne har fått sett de siste dagene. Serien går under navnet F3 Prime Lenses og består av fem linser, 25 mm T2.1, 35 mm T2.0, 50 mm T2.0, 75 mm T2.0 og 100 mm CF T2.0, og kommer med PL-, EF- og E-feste. I løpet av året vil produktlinjen utvides med en ny brennvidde i form av en 18-millimeterslinse.

Samtlige dekker sensorer på 46,5 millimeter og er kompatible med Arri Alexa LF, Ed Monstro VV, Panavision DXL2, Sony Venice og Canon C700 FF, med flere. Pris: 2 499 pund/stykk.

Produsent: NiSi Filters, www.nisifilters.com

Røde presenterer sin første ambisoniske mikrofon

For to år siden tilegnet Røde seg de ambisoniske veteranene til Soundfield - nå bærer det endelig frukter. Resultatet går under navnet NT-SF1 og har fire mikrofoner, med kapsler av modellen TF45C plassert i en tetraedrisk formasjon. Dette brukes ofte i VR-produksjoner for å fange opp atmosfæren. For å plukke opp lyden trengs et lydkort med fire XLR-porter. Etter det justeres lydnivåer slik at alt er riktig innstilt. Siden er alt klappet og klart for innspilling i det såkalte A-formatet. Deretter, når materialet er innhentet, må lyden omformes på PC til B-format via spesielle plugins (Soundfield City Red app er under utvikling), og er deretter klar til å manipuleres etter smak og behag. Pris: \$ 999

Produsent: Røde Microphones, www.rodemicrophones.com

Edelkrone introduserer prisbelønt Motion Kit

Om man først og fremst bruker DSLR-kameraer med maksimalvekt som overstiger sju kilo, og ikke vil drasse med seg så vannvittig mye utstyr for panorering, tilt med mer, har Edelkrone kommet med et en riktig interessant pakke i form av Motion Kit.

Systemet er modullært og består av hovedkomponenten Motion Box, en kompakt kvadratisk plate som innehar lett håndterlig og myk panorering. Når du vil bygge videre på Motion Box, kan du raskt kombinere panorering og tilt. En egen dolly er også tilgjengelig.

Men den store finessen med Motion Kit er det sømløse samspillet med appen, hvor det er mulig å kontrollere fokus og lås på et eller flere objekt, og som virkelig stikker seg ut når man slår sammen systemet med Edelkrones glideskinner i Slider-serien. Pris: Motion Box: Cirka 300 dollar, Motion Kit: 2 799,99 dollar.

Produsent: Edelkrone, www.edelkrone.com

Kompakt fra Glensound

Det snakkes mye om AoIP. Og blant den britiske produsentens mange utgivelser i år, virker det som den aller heteste nyheten er tokanalsforsterkeren for hodetelefoner, Virgil OB med Dante/AES67-støtte.

Boksens unike egenskap er kretsene som automatisk setter korrekt utgangspunkt for hodetelefoner både med høy og lav impedans. Boksens utgang kan også tilkobles øreplugger og stereohodetelefoner.

Andre slipp fra Glensound i år er Dark1616S, Paradiso Lite, Paradiso Rack, White BB, GS-MPI-TRRS og fem nye Beatrice intercom-systemer (B4, D4, D8, R4 og R8). Pris: Ikke oppgitt.

Produsent: Glensound, www.glensound.co.uk

Teradeks Bolt-serie får selskap av nytt trådløst kamerasystem

Et litt kraftigere system med sender og mottaker, i litt mer nedskalert, skala er den siste utgivelsen fra Teradek.

Mens det tøffere XT-systemet tilbyr software-funksjoner som 3D-LUT, 5 GHz spektrum-analyser, manuelt kanalvalg og både SDI- og HDMI-innganger, er LT-systemet mindre i størrelse og fokuserer utelukkende på å forsyne brukeren med kjernefunksjonen. Her får man velge enten HDMI eller SDI, med varierende priser.

Rekkevidden skiller seg også fra modell til modell, og prisen forandres også etter dette. XT og LT er inndelt i tre ulike versjoner der XT spesifiserer som en drøy kilometer (3000 ft), og LT som på det meste strekkes over 300 meter (1000 ft SDI). Begge innehar AES 128-bits kryptering.

Karakteristisk for begge modellene er at Teradek har muliggjort bakover-kompatibilitet med maskinene Bolt 500, 1000, 3000, Sidekick II, Bolt 10K och 703 Bolt. Pris: Bolt 500 xXT: 2 490 dollar, Bolt 1000 XT: 4 990 dollar, Bolt 3000 XT: 9 990 dollar, Bolt 500 LT (HDMI): 1 490 dollar, Bolt 500 LT (SDI): 1 990 dollar, Bolt 1000 LT (SDI): 3 990 dollar.

Produsent: Teradek, www.teradek.com

Digigram med tre nye AolP-bokser

Markedsførte som selve ryggraden i broadcast-miljøets infrastruktur lover franske Digigram løsninger for å distribuere og forene lydstrømmer – både i studio og i OB-faciliteter – gjennom sine tre nye bokser i serien Audioway Bridge.

Mens B2 bringer sammen MADI (64/64) og AES67/Dante, og B3 håndterer AES/EBU (16/16) og AES67/Dante, er B1 flaggskipet i lanseringen. Her får man nemlig en gateway mellom gummien MADI (64/64), AES/EBU (16/16) og AES67/Dante (64/64, full duplex).

Routing, konfigurering og overvåking av lydsignaler er mulig, og klokkesynkronisering er også med. Pris: Ikke tilgjengelig.

Produsent: Digigram, www.digigram.com

DJI presenterer nyhet

Den som hadde håpet på nye droner fra den gigantiske produsenten måtte gå skuffet hjem, ford dette året var satsingen på tilbehør. To slipp var på plass i Las Vegas-standen i form av Master Wheels og Force Pro. Prismessig er den første mest imponerende. Master Wheels som med premiums-varianten muliggjør panorering, tilting, og rulling av gimbalen over tre aksler. Manøvreringen er dessuten veldig smidig.

Slippet som fikk størst oppmerksomhet var Force Pro, som inneholder et bevegelsessensitivt system som bruker bevegelsene dine som referanser og justerer gimbalen etter det i sanntid. Begge benytter seg av 2.4 og 5.8 GHz trådløs overføring, som lover en rekkevidde på cirka tre kilometer. Fiffig! Pris: Master Wheels: 8 000 dollar, Force Pro: 1 200 dollar.

Produsent: DJI, www.dji.com

Manfrottos veskesortiment Pro Lights får tre tilskudd

Blant Manfrottos nyeste lanseringer finnes alt fra større camcorders med en mengde tilbehør, til et DSLR-kamera av GH5s-størrelse akkompagnert av et par objektiver. Den største varianten, Backpack Expand (bildet), rommer eksempelvis en Canon C300, en camcorder, en 17-tommers laptop, reservekamera, flere objektiver, lydopptaker og stativ. Den mellomste modellen Backpack Balance er egnet for å romme en Ronin MX, Mavic Air, et par DSLE-kameraer, noen få objektiver og en laptop på 17 tommer. FastTrack-8 Sling Bag er en skulderveske som egentlig ikke er spesielt liten for å være det minste tilskuddet her.

Her får man plass til en DSLR, to objektiver, nettbrett litt annet tilbehør. Pris: Ikke tilgjengelig.

Produsent: Manfrotto, www.manfrotto.com

Interaktivitet, lyd, lys og bilde

Det er et markant skille i hvor veksten innen AV-løsninger kommer. Commercial Integrator anslår at AV-industrien i USA vil vokse med 9% pr. år fra 2018. Trendene i Europa viser samme type vekst. I 2017 kunne ISE messen i Amsterdam fortelle at de hadde passert 80.000 besøkende en vekst fra 3500 besøkende i 2004.

Det interessante er at veksten i nye løsninger, er arenaer der lyd, lys og bilde brukes i interaktive løsninger, for å gjøre hverdagen vår enklere eller mer spennende. Nye måter å bruke møterom, visningsarenaer eller butikk til å skape mer samhandling og økt opplevelse vokser fram. AV-teknologien blir i større og større grad en sømløs del av vår hverdag. Fram mot 2030 vil denne integrasjonen vokse ytterligere, vi står foran en hverdag der digital interaksjon med store AV-flater vil bli en selvfølge.

Fortsatt er det en del skarpe hjørner som vil hindre utviklingen, proprietære løsninger og vanskelige grensesnitt hindrer at brukeropplevelsen blir optimal. Noen av utfordringene er at AV-integrasjon ofte blir sett på som en del av IT-løsningene i en organisasjon. Utfordringen er at IT-integrasjonen ikke tar høyde for de spesielle behov for design og oppsett som AV-integrasjon krever.

Vi lanserte i fjor Monitor RoadShow og vil for annen gang gjennomføre Roadshow i Bergen, Trondheim og Oslo 15-19.oktober 2018. Vi tenker at dette vil bli en strålende mulighet for å dele og oppleve hvordan ny AV-teknologi vil forandre vår industri.

GEIR BERGERSEN
Redaktør

monitor

FORLAG

Monitor Norge

ANSVARLIG UTGIVER/REDAKTØR

Geir Bergersen 48 03 41 83
geir@monitormagasin.no

ANNONSER

Monitor Norge
Telefon: 48 03 41 83
Telefaks: 94 77 04 42

ABONNEMENT

abonnement@monitormagasin.no

MEDARBEIDERE I DETTE NUMMER

Anders Olsen
Maria Ludvigsen

ADRESSE

Postboks 33 Thorøya, 3209 Sandefjord
Telefon: +47-48 03 41 83
Telefaks: +47-94 77 04 42

ISSN

1504-579X

HJEMMESIDE

www.monitormagasin.no

MONITOR SVERIGE

Forlag: Hansen Forlag AB
Adresse: Datavägen 6B, 436 62 Askim
Telefon: +46 31 775 65 50
E-post redaksjon:
patrik@hansenforlag.se
E-post annonser: camilla@hansenforlag.se
Hjemmeside: www.tidningenmonitor.se

Abonnement i Norden: 8 utgaver over 2 år 420,- inklusiv moms. Bestilling av abonnement skjer enklest gjennom innbetaling på bankgiro 5010 05 49074. Skriv navn og adresse på giroen, samt Monitor abonnement. Du kan også bestille abonnement på www.monitormagasin.no. Adresseendring gjøres skriftlig ved å sende oss en e-post, faks eller brev. Din nåværende adresse bør oppgis på adresselappen, samt om mulig abonnementsnummer som står bak på din siste utgave av Monitor. Ettertrykk av materialet fra Monitor er helt eller delvis forbudt og bryter med norsk lov.

MONITOR ROADSHOW

- Også i 2018

Monitor RoadShow er et roadshow for leverandører og aktører i AV-bransjen. Vi vil som i 2017 reise mellom Norges tre største byer, **Trondheim**, **Bergen** og **Oslo** 15-19. OKTOBER 2018.

I løpet av en uke reiser roadshowet rundt med en rekke utstillere og deres mest interessante produkter og tjenester. Dette skal være mer enn en salgsarena. Vår visjon er at Monitor RoadShow er et kontaktpunkt for mennesker i AV-bransjen slik at avstanden mellom kompetansen minimeres, i vårt langstrakte, og til dels ufremkommelige land.

Registrer deg på
www.monitorroadshow.no
for fri entre.

monitor
RoadShow

Grafisk design for eksentrisk fantasyfilm

MinaLima, det Londons baserte-byrået som designet rekvisitter og grafikk for alle Harry Potter-filmene, forsynte fornøylesparken The Wizarding World av Harry Potters Diagon Alley i Orlando, Florida med alle grafiske motiver - fra forhandlere til menyene i restaurantene.

Navnet MinaLima er temmelig ukjent for de fleste, men nå for tiden er det knapt et menneske på planeten som ikke har støtt på arbeidet deres. Det Londonbaserte byrået har designet rekvisita og grafikk til samtlige Harry Potter-filmer, inkludert J. K. Rowlings oppfølgingsserie, Fabeldyr og hvor de er å finne. Og nå har de også egen butikk, The House of MinaLima.

Harry Potter-filmene, en de mest suksessrike filmseriene de siste 20 årene, er nå et avsluttet kapittel. Men den unge trollmanns-gutten lever videre, konstaterer jeg på veg til Greek Street 26 i Londons Soho, der MinaLima har sin butikk, The House of MinaLima.

Butikkvinduet er fullstappet med alskens *Harry Potter*-effekter, grafikk, kopper, spill og emblem, men det finnes også så mye annet som MinaLima designet gjennom årene. Det gamle huset er fira etasjer høyt, med smale trapper og skrått, knakende gulv. Hvert rom har ett eget tema, som det lille nyhetsrommet med førstesider av avisen *The Daily Prophet*. En etasje er viet til grafikk fra oppfølgeren til Harry Potter, *Fabeldyr og hvor de er å finne*.

MinaLima består av Miraphora Mina og Eduardo Lima og Harry Potter lever videre selv for dem, forteller Eduardo.

– Det er stadig noe nytt som skal designes, sier Miraphora. Vi designet skilt og grafikk til fornøyningsparken *The Wizarding World of Harry Potters Diagon Alley* i Orlando, Florida.

Miraphora Mina og Eduardo Lima utenfor sin egen butikk House of MinaLima i London sentrum.

Kultfenomenet som eksploderte

Miraphora forteller at hun har jobbet innen filmbransjen siden 90-tallet. Hennes studier

innen teaterdesign tok hun på Central Saint Martins og deretter filmdesign på National Film School.

– De første filmene jeg jobbet på var blant annet *Cutthroat Island*, *The Man Who Knew Too Little*, *The Legend of 1900*, *The Talented Mr Ripley* og *Notting Hill*. Så en dag i 2000 fikk jeg en telefon om jeg ville jobbe på den første Harry Potter-filmen. Og det ville jeg så klart. Ærlig talt så følte det ikke spesielt merkelig der og da. Bøkene var fremdeles et kultfenomen og jeg hadde naturligvis ingen aning om hvor stort det kom til å bli.

Harry Potter og de vises sten gikk på kino i 2001 og ble en enorm hit.

– Jeg var veldig ivrig etter å flytte til London. Jeg kjente faktisk ingen her, men en kamerat som hadde en del kontakter foreslo at jeg skulle kontakte Miraphora. "Hun holder på med en film om en eller annen trollmanns-gutt." Det syntes jeg hørtest lovende ut så jeg booket en billett til London. Jeg og Miraphora klikket med en gang og det var begynnelsen på samarbeidet. 2010 startet vi byrået

MinaLima Design og åpnet eget studio Fitzrovia like i nærheten av Oxford Street.

MinaLima har jobbet på en rekke filmer, deriblant *Tarzan* og *The Imitation Game* med Benedict Cumberbatch i hovedrollen. De unngår konsekvent filmer som utspiller seg i nåtid, sier Miraphora.

– Fantasy og filmer satt i historisk tid er mye mer spennende. Harry Potter-filmene var et enormt arbeid. Vi designet alt fra skilt og etterlysningsplakater til avisen *The Daily Prophet* og det nesten to meter lange kartet *The Marauders Map*. For oss må rekvisittene være så realistiske som mulig. Så det finnes inga blanke sider i bøkene vi lager til filmene, selv om sidene ikke skal synes på filmleerretet. Realismen hjelper også skuespillerne i sitt arbeid, sier Eduardo.

– Vi la ned mye arbeid på oppskriftsboken *The Book of Potions*. Daniel Radcliffe, som spilte Harry Potter, fortalte oss at det var først når han åpnet boken at han virkelig trådte inn i rollen og følte seg som en trollmanns-gutt.

Fantasy stiller helt andre krav

Å designe for fantasy og historisk film stiller helt andre krav enn vanlige filmer sier Miraphora.

– Det åpner også opp for veldig spennende muligheter. Hver sak vi designer er en sjanse til å fortelle en historie i et objekt. En bok eller en meny kan nesten bli en karakter. Om vi designer en bok stiller vi oss selv en rekke spørsmål: Om det er en gammel bok, hvordan skal vi da elde den? Skal den ha flekker? Ha små notater?

Designet må likevel ikke ta over filmen, sier Eduardo.

– Det skal være med på å skape en atmosfære og fungere sammen med det øvrige som skjer. Om publikummet legger for godt merke til designet har vi ikke gjort en god jobb. Det er nesten det samme som gjelder for filmmusikk.

I Harry Potter-bøkene finnes ingen detaljerte visuelle beskrivelser. Jeg spør hvordan briefene deres ser ut når en ny film skal lages.

– Ettersom det dreier seg om store filmer med enorme budsjetter skulle en gjerne tro at det derfor innebærer lange, detaljerte gjennomganger, sier Eduardo.

Vi får overraskende korte briefe, hvor vi så kommer opp med egne løsninger. Vi har imidlertid alltid tatt vare på den subtile humoren som J. K. Rowling har i hennes bøker, og det

Eftersom det dreier seg om store filmer med enorme budsjetter, skulle en gjerne tro at det innebar lange, detaljerte gjennomganger. Eduardo Lima

Alt som rører seg i de store filmproduksjonene er vanligvis styrt og kontrollert med jernhånd. Derfor var mange i designindustrien overrasket da MinaLima lanserte sine første Harry Potter-produkter for fem år siden. Ikke minst klarte de å få tillatelse fra Warner Brothers. – Vi hadde selsagst signert en kontrakt med Warner Brothers, og designet tilhører dem, sier Eduardo. Men vi gjorde en forespørsel om vi kunne få lisens til å produsere kunstverk av våre verk, og til vår store overraskelse sa de ja.

Butikken i London hvor de selger grafisk design fra filmer de har jobbet med har raskt blitt et turistmål.

har vært vår referanse. Selvfølgelig samkjører vi jevnlig med direktør, produsent og alle de andre for å sikre at alle jobber i riktig retning. Miraphora utdyper:

– Ta for eksempel avisen The Daily Prophet. Der kunne vi designe avisens logo, layout, overskrifter, og sette sammen artikler, ja, faktisk være redaktører. Dette har vi fortsatt med i Fabeldyr og hvor de er å finne.

Ingen designjobb før kildematerialet er samlet

Før jeg møtte Miraphora og Eduardo så jeg på noen av filmene de har jobbet med, og observerte hvor viktig grafisk design er i ulike sammenhenger, og arbeidet som ligger bak det for at alt skal bli riktig.

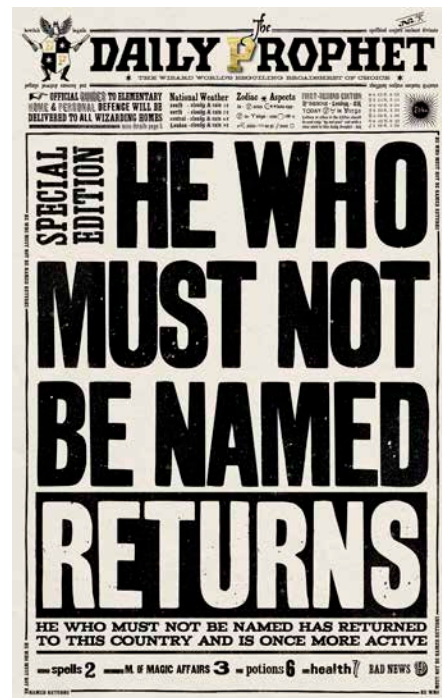
– I dag designer de fleste grafikere på datamaskinen sin fra bunnen av, sier Miraphora. Det ville ikke fungere for oss i det hele tatt, det ville bli for sterilt. Vi starter alltid med undersøkning og innsamling av referansematerialer. Vi samler mye materiale, gammel emballasje, skrifter, aviser, reklame, produktkataloger, bøker, papir, stempel og annet som kan tenkes å være nyttig til inspirasjon eller kildemateriale.

Vi er ordentlige nerder så vi kan juble høyt når vi støter på et papir med interessante fukt-skader eller en plakater med ujevn trykksverte. Deretter jobber vi manuelt med designarbeidet, enten med kart, brev bokomslag eller plakater. Det handler ofte om å kombinere din egen illustrasjon med kildemateriale. Det er også et psykologisk aspekt. Når vi jager rundt og ser etter kildemateriale, er det som om vi gradvis går inn i verdenen vi skal designe. Det handler ofte om å kombinere egen illustrasjon med kildemateriale. Det er først når alt kildematerialet er samlet inn at designprosessen begynner, sier Eduardo.

– Vi lager et grunndesign og scanner deretter inn de ulike elementene vi trenger. Den minste detalj må stemme om det skal være små skavanker og alderstegn.

– Vi har også samlet mengder av ulike typer av gammalt papir gjennom årene. Om noe ser ekstra slitt ut hender det at vi bearbejder det for hånd, trykker ut og bearbejder med sandpapir eller papir.

Til Harry Potter jobbet Miraphora og Eduardo med engelsk kildemateriale. Den første filmen i oppfølgingsserien, *Fabeldyr og hvor de er* ►

Avisen The Daily The Prophet's er en viktig del av Harry Potter-filmene. Det er den mest populære avisen blant trollmenn i Storbritannia.

Introducing Avid DNxIV

Avid Artist | DNxIV offers extensive HD and high-res format. This flexibility future-proofs your production, enabling you to work with today's high-res formats, while supporting yesterday's lower ones. You can also work with 2K or 4K media and deliver in HD with the onboard real-time down-converter, enabling you to transition to high-res at your own pace.

å finne utspiller seg i USA på i 1920-tallet.

– Vi trengte amerikansk kildemateriale, så vi fløy til New York for å skaffe det, sier Miraphora. Det finnes fantastiske arkiv som New York Historical Society, der vi fant fotografier, pass, aviser, brev og mye annet som vi scannet inn. Vi kjøpte også inn mengder av gamle aviser og bøker. Det var spesielt spennende å finne så mange fonter vi aldri hadde sett før. Det var mye å balansere for å få det

tilfelle noe trenger å improviseres og det skjer ganske ofte. Det kan oppstå helt uventede ting: ”Vi trenger 500 tidriktige pappesker med firmanavn på. De må være klar om tre dager!” Da gjelder det å jobbe raskt.

Det finnes også andre grunner til å lage minst fem eksemplarer, sier Miraphora og ler.

– Jag har gjennom årene blitt vant til at skuespillere gjerne stjeler rekvisittene! Det verste

Vi trengte amerikansk kildemateriale, så vi fløy til New York for å skaffe det. Miraphora Mina

riktig. Farger, typografi og layout. Enten vi designet omslag for motemagasiner eller etiketter for matemballasje.

Men det handlet ikke bare om at det grafiske designet skulle reflektere 1920-tallets USA, sier Miraphora.

– I filmen finnes flere gatescener med reklameplakater. Vi la ned en uke på å studere språket som ble brukt i reklamen på den tiden, både ord og fraser. Det var også viktig at alle navnene som dukket opp på plakater og andre, var tidsriktige. Så vi dro til fødselsregisteret i New York og valgte navn som var populære på den tiden.

Hvilke trykkmetoder bruker dere?

– Om vi trenger 1 500 eksemplarer av en rekvisitaavis bruker vi litografisk trykk, men for det meste trengs det betydelige færre eksemplarer og da trykker vi digitalt. Men vi jobber enda enklere enn det. Vi har et stort, gammelt fotokopieringsapparat som vi har hatt stor nytte av, blant annet til etterlysningplakat til Harry Potter. Til kunstrykkene som vi selger her bruker vi en Epson Stylus Pro 7900.

Prøvde å stjele bøker fra bokhandelen

Å designe for film skiller seg markant ut fra andre designbransjer, sier Miraphora. For eksempel med avisen New York Ghost.

– Alt skal lages i minst fem identiske eksemplarer i tilfelle noe skulle bli skadet eller om filminnspillingen foregår på ulike steder. Jeg medvirker selv ofte med innspillingene i

jeg har vært med på er Jula Roberts under innspillingen av *Notting Hill*, hvor hun og Hugh Grant spilte hovedrollene. Den utspiller sig blant annet i bokhandelen hans. Julia Roberts forsynte seg grådig av bøkene i hyllene og puttet dem i håndvesken. Til slutt ble jeg nødt til å si til henne: ”Unnskyld, men dette er faktisk en filmdekor.”

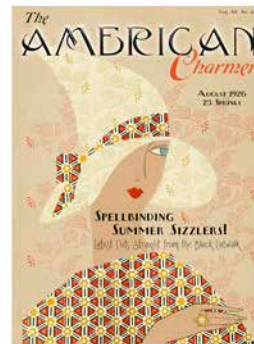
Satte ny standard for grafisk design

Miraphora og Eduardo satte en ny standard for grafisk design innen film med Harry Potter. Dette har de gjort med en arbeidsmetode de selv har utviklet gjennom årene, og de mottar ofte forespørsler fra studenter samt utdannede designere som ønsker å gi ros eller prøvearbeide.

– Vi er dessverre nødt til å takke nei for vi har helt enkelt ikke tid til å ta oss av dem sier, Miraphora. Jeg skulle ofte ønske at jeg hadde til å forelese for studenter, for det finnes ingen designutdannelse som lærer den type design som vi utfører.

Iskrivendestund jobber Miraphora og Eduardo med oppfølgeren til *Fabeldyr og hvor de er å finne*. Alt i alt vil det bli fem filmer, som strekker seg frem til 1945, og innebærer mye research og designarbeid.

– Det hender ofte at vi får spørsmål om det ikke uroer oss å bli for enspreder, men ærlig talt så trives vi godt på denne hyllen.

Fabeldyr og hvor de er å finne utspiller seg i New York på 1920-tallet. Miraphora og Eduardo dro til New York for å skaffe historisk kildemateriale i form av motemagasiner og plakater.

Butikken er innredet i en eksentrisk, surrealistisk stil. Det ligger i et gammelt hus i Soho. Eduardo og Miraphora mistenker at huset har vært et bordell en gang i tiden, gangen.

Slik ser det mobile redigeringsstudio i Engströms sin Mercedes V-Class ut

ENGSTRÖMS PÅ VEIEN

Det svenske selskapet Engströms satser videre i Norge, og i den forbindelse tar de nye og kreative grep i sin markedsføring. De har blitt bileiere. Vel de har kanskje andre firmabiler også, men at deres nye Mercedes V-Class skiller seg ut fra andre biler er utvilsomt. Den er innredet som en mobil redigeringsstasjon, ikke for å drive utleie, men for å gjøre det enklere å markedsføre Sonys nye Venice-kamera. – Vi gjorde et overslag, og følte at det ville svare seg bedre om vi investerte i en bil som lot oss reise rundt å demonstreremuligheten til kameraet, enn om vi kjøpte inn flere demonstrasjonsmodeller for å sende rundt til kunder. Andreas Eliasson forklarer hvordan de har tenkt før bilhandelen.

Andreas Eliasson er sjef for Engströms i Norge og Sverige

Slik ser det mobile redigeringsstudio ut interiørt

Engströms har ambisjoner om å vise fram Sony CineAlta Venice

Dette er med andre ord ikke en bil som er ment for produksjon, men for å ta svenskene Skandinavia rundt for å snakke om, vise frem og demonstrere mulighetene med det nye vidunderet fra Sony. Vi møter de i Oslo. Nærmere bestemt i Krypton Films studioer nederst på sagene. Da har allerede bilen rullet 500 mil bare den siste uken. – Dette gir oss en mulighet til å gi svar og veiledning samtidig som vi treffer flere kunder på samme sted. En annen fordel som er opplagt er at de samtidig kan vise frem et større sortiment av produkter, mens de samtidig reiser rundt. Men hovedfokuset er likevel på Sony Venice.

Et vell av muligheter

Den største fordelen med å ha egen bil er at man ikke er bundet til å gjøre presentasjonen hos en kunde, eller på et konferanserom på et hotell. De som er interessert må ofte uansett flytte på seg, og dermed kan man legge

demonstrasjonene på mer interessante steder, som bidrar til å vise potensiale i større grad. Dessuten kan man legge opp steder etter hvordan potensielle kunder ønsker å bruke kameraet. For eksempel kan Engströms like godt stille opp i et alpinanlegg, ved havet eller i skogen, alt etter hva de inviterte driver med. Perfekt for sportsfotografer, naturfotografer og andre, som ikke bare vil blendes av teknisk data, men også se resultatet.

Innredningen i bilen har plass til to, og det er en enkel med solid redigeringsmaskin som lar de oppmøtte se resultatet av test-filming direkte. – Vi er opptatt av denne direkte kontakten med våre kunder, for på den måten kan vi også bidra med support og kompetanse på en helt annen måte en vi får mulighet på telefon.

Engströms er stolt av sin nye bil, men likevel mest stolt av Sony Venice. Vi tar en rask gjennomgang av kameraet også, for ordens skyld.

Sony CineAlta Venice

Bildesensoren måler 36 x 24 mm og er utviklet for high-end videoproduksjon. Maksimal oppløsning er 6.048 x 4.032 piksler, og støtter nesten alle bildeformater opp til denne oppløsningen, enten det er 1,85:1, 2,39:1, 17:9 eller 16:9.

ukkeren er ekstremt rask for å overkomme problemene CMOS-sensorer gjerne har ved raske kamerabevegelser, hvor bildet bildet dissler (jello effect). Det er fremdeles en rullende lukker man snakker om, ikke global.

Venice støtter meget høyt fargerom, høyere enn Rec. 2020. Det er større enn DCI-P3 og har en ekstrem fargedybde. Når man så skyter filmer video kodet med Sonys tredje generasjons LOG gamma (S-Log3), skal dette gi optimalt utgangspunkt når bildene skal justeres og grades i etterproduksjon.

André Austvoll hos Videoutstyr er ansvarlig for deres nye 360 graders kamera.

KANDAO OBSIDIAN 360 – VR for et bredere marked

André Austvoll hos Videoutstyr er levende opp-tatt av deres nye 360-kamera, og tror fremtiden vil bringe en rekke nye bruksområder for teknologien. Han er litt usikker på om det er innen underholdningsbransjen man vil se de største fremskrittene når det kommer til video, men har derimot større tro på at næringslivet vil nytte seg av mulighetene teknologien innehar. Og han tror Kandaos Obsidian 360-kamera har de tekniske forutsetningene som gjør teknologien til et nyttig verktøy.

Rent visuelt kan det også virke som om Kandaos retter seg mot det profesjonelle markedet med sitt kamera. Det finnes andre produkter på markedet der det er lagt mer vekt på attraktiv produktdesign. Obsidian 360 har kanskje en mer retrofuturistisk utforming, men funksjonelt ligger den foran konkurrerende kameraer. – Det kanskje mest imponerende med kameraet er hvor raskt den medfølgende softwaren «sticher» bildene fra de seks linsene sammen til et fullverdig 360-bilde. Forklarer Austvoll. Ikke bare er det raskt, med et frame i sekundet, noe som er mer enn dobbelt så raskt som konkurrerende programvare. I tillegg er det laget svært intuitivt. Det holder med et klikk, så går prosessen av seg selv, noe selveste Facebook har skrytt av offentlig. Dette med brukervennlighet er også den ergonomiske utformingen et eksempel på. Man enkelt få grep på kamera med en hånd, og med en diameter på 14,5 cm, og vekt med batteri på litt over 1 kilo, er det absolutt et kamera som er lett å håndtere.

Det er utvilsomt en fordel, om man ønsker at sitt kamera skal lykkes når man retter seg mot næringslivet, at det ikke forutsetter profesjonelle operatører for å lage fullverdige 360-videoer. Austvoll forklarer videre at han ser potensiale innen flere bransjer. – Det vil blant annet gjøre befaring av nye bygg mye enklere. Og ja, det vil det jo, om man slipper å besørg sikkerheten for alle som må ta en titt, men kan begrense seg til en fotograf som gjør jobben på forhånd. Interiørdesignere, elektrikere og en hel rekke andre som trenger å se bygg fra innsiden, kan i fremtiden gjør det digitalt. Enten som eneste befaring, eller bruke det som referanse.

Kameraet kommer i to varianter. Obsidian S og Obsidian R. Førnevnte er laget for høyest mulig framerate, og kan ta opp i 120 fps, 4K HDR, mens Obsidian R er laget for oppløsning. Den tar opp i 30 fps, 8K HDR. De er utstyrt med omtrent samme fisheye-linser. R-modellen har en maksimal blenderåpning på f2.8, mens S-modellen går til f2.4.

Live 4K

Kandao har fått mye oppmerksomhet for sitt nye kamera, og har blant annet høstet flere priser. Innovasjon og brukervennlighet er igjen nevnt som hovedgrunner for dette. Kamera drives av ekstern batteripakke, eller via ethernet-kabel. Denne sistnevnte er utvilsomt et svært fordelaktig trekk ved kameraet. Med en kabel kan man gjennomføre alt man trenger for å operere Obsidian. Det er tilrettelagt for live 4K-produksjon, alt gjennom denne ene kabelen. Det krever riktignok en ekstra lisens, men det forenkler helt klart prosessen.

Kameraet er enkelt og intuitivt, men det krever likevel en del datakraft. Austvoll viser til den spesialbygde PC-en de har anskaffet, kun for å demonstrere bruken av dette kameraet. Det er proppet med topp skjermkort, og 32 GB-ram, så det er ikke uten krav til utstyr, om man skal kunne nytte Obsidian fullt ut, men det er tilfelle uansett kamera.

Andre bruksområder som trekkes frem er

selsvagt medisin, offshore-industrien, som alltid har vært flinke til å dra nytte av ny teknologi. De har dessuten de økonomiske musklene som skal til, og vilje til å teste det ut. Kanskje spesielt nyttig innen sikkerhetsopplæring, innen egen bransjen, og det er en vinkling som andrebransjer også kan nytte seg av. Arkitekter, eiendomsmeglere, selsvagt innen undervisning og formidling. En utfordring med VR er fysisk bevegelse. Slik det fungerer nå benytter man seg av joystickens funksjoner for å bevege seg i den virtuelle verdenen, og det er kanskje den tryggeste løsningen. En avansert plattform som ivaretar både opplevelsen av fysisk bevegelse og virkelig trygghet kan tenkes å være et alternativ, men for de fleste vil det kanskje bli for kostbart, og plasskrevende. R.

360 grade i øyehøyde

Denne teknologien er spennende, ikke fordi den er ny. VR har eksistert i ganske mange år, men det er kanskje først nå at kvaliteten på bildene og mulighetene til å produsere masseinnhold virkelig har fått fart. Den kanskje største utfordringen er å kunne produsere film i riktig øyehøyde. Setter man kamera på stativ lar dette seg gjøre enkelt, men når man skal flyttes rundt blir det straks noe vanskeligere, og man risikerer å oppleve filmen som om man var basketballspiller. Det kan heller ikke forventes at alle som går rundt med disse kameraene er unormalt kortvokst, selv om det ville hjulpet.

Virtuell virkelighet vil neppe bli likevirkelig som hverdagen, om man kanskje ikke finner en måte i fremtiden å plugge direkte inn i hjernen. Med briller og hodetelefoner føler man fortsatt den fysiske tilstedeværelsen utenfor den digitale fremstillingen.

Men som verktøy i forbindelse med fjernstyring, og kanskje ved medisinske operasjoner som styres av roboter, og legehender er for store til å komme til tror jeg man vil kunne oppleve et stort potensial i nær fremtid. – Det er som sagt innen det næringslivet og industrien at vi håper på å treffe våre kunder, og overbevise om at dette er utstyr de vil kunne dra nytte av, gjentar Austvoll for å oppsummere, men han skjuler dårlig at barnet i han synes dette er et fantastisk artig leketøy også. Det er en opplevelse vi deler. ■

FAKTA:	
Obsidian R	Obsidian S
8 K / 4 K	6 K / 4 K
30 fps / 60 fps	60 fps / 120 fps
f2.8	F2.4
3D VR Video	3D VR Video
HDR	HDR

PÅ VEIEN

– ET LITE BLIKK PÅ MONITOR ROADSHOW 2017

Scandic Flesland var en glitrende destinasjon i Bergen, men Flesland var kanskje noe langt unna Bergen sentrum. I 2018 er vi derfor tilstede i midt i Bergen sentrum.

15 - 19.oktober 2018 er vi på veien igjen. Konseptet er adoptert fra våre svenske kollegaer, der de har gjennomført dette i noen år, og muligheten til å kunne se på og ta på det nyeste innen lyd, lys og bildebransjen, også utenfor hovedstaden, har vært en stor suksess. Når man i tillegg får møte, og snakke med de største ekspertene, både nasjonalt og internasjonalt, på produkter og programvare, tror vi dette konseptet også vil fungere i Norge.

Og det gjorde det.

Det var et allsidig publikum som kom innom i løpet av tre dager i Oslo, Bergen og Trondheim.

Det nyeste nye innen kamerateknologi er alltid interessant å få en nærmere titt på, her i Trondheim høsten 2017.

Konseptet er enkelt. Vi fylte en lastebil med utstyr, og et fly med utstiller. I løpet av en uke reiste vi rundt til Norges tre største byer, der vi inviterte alle som kunne tenkes å ha en interesse av å treffe en eller flere av utstillerne under samme tak, i deres by.

Godt trykk i Trondheim

Det var lite å utsette på første dagen i Trondheim. Hotellet lå passe sentralt, vegg i vegg med Lerkendal stadion, et lite steinkast unna NTNU. Selv om vi ikke maktet å konkurrere med stemningen som var i nabolokalet kvelden før, mens vi rigget. Rosenborg feiret sitt 414. seriegull, og vi bygget utstilling mens Torstein Flakne (fra Stage Dolls) og Dag Ingebrigtsen (forelska i lærer 'n) gikk igjennom et repertoar bestående av samtlige trønderhits noen sinne, på banketten ved siden

av. Når utstillingen endelig var oppe, kunne vi legge oss, forventningsfulle som barn på lille julaften.

Dagen startet godt og samtlige stands var godt besøkt hele dagen. Det var god bredde på sammensettingen av utstillere. Videoutstyr, Engströms og Foto.no hadde alle med seg et bredt utvalg av alt man trenger til produksjon av film, inkludert lys, lyd, postproduksjon og selvsagt kameraer. I tillegg til disse bredde bedriftene var det også flere som var mer dedikerte til et område, som Deluxefilm, Futuresales og Atendi, som fokuserte på lys, Sennheiser og Avon satt lyd i fokus, Canon hadde utelukkende med kameraer, i toppklasse, og Axon TV holdt foredrag og presenterte produkter innen infrastruktur.

Vestlandet ventet

Den korte flyturen til Bergen ble kun slått på lengde av den betydelig kortere taxituren til hotellet ved Flesland. Fasilitetene var upåklagelige, men neste år legges roadshowet til sentrum. De som kom satt stor pris på utstillingen, særlig Anders Mjelde som var heldig å vinne DJI Phantom 4PRO dronen som var til utlodning til alle som møtte opp. Han uttalte seg positivt allerede før han visste at han vant. I Bergen var vi heldige å få besøk av Pandora Film. Det Bergensbaserte produksjonsselskapet står bak flere kjente TV-produksjoner. Kanskje mest kjent er Tid for hjem, som går fast på TV2. Jan Inge Skogheim, som er regissør og medeier i Pandora tok med seg fotograf Vegard Bergheim Dale og leverte en presen-

tasjon om arbeidsflyt og ga et innblikk i hvilket utstyr de bruker for å produsere film.

Totalopplevelsen for de som kom til Flesland for Monitor Roadshow var god, selv om utstillerne gleder seg til flere besøkende når vi kommer til Bergen sentrum i 2018. Og vi også. Den største skuffelsen var nok at mange måtte returnere til hotellet etter at de fleste flyene fra Bergen ble kansellert, og vi fryktet det verst for lastebilen som skulle ta seg over fjellet til Oslo, med beskjed om at alle overganger var stengt.

Kompetanse og kunnskap

Monitor Roadshow er ikke utelukkende en utstilling for utstyr. Vi har en målsetting om å øke antallet workshops og seminarer i 2018. Denne gangen hadde vi to faste foredragsholdere på hvert stoppested. Axon TV hadde en presentasjon, som litt spøkfullt ble forklart slik: Kjøper du vår boks, så slipper du å høre på meg. Den gjør for deg, det jeg forklarer. Det hans foredrag handler om er HDR og Wide Color Gammut. Deres utstyr konverterer en HD-kanal til 4K HDR, noe som alle vet kommer mer og mer. Axon leverer utstyr til infrastruktur for TV-selskaper og har tekniske løsninger for IP, og løsninger for annen kringkasting av signaler.

Avid reiste rundt sammen med Videoutstyr hadde to presentasjoner hvert sted om filmredigering med gigantens utstyr og programvare. Øystein Riise Næss forklarte hvordan man forholder seg til de forskjellige kamerateknologiene, formater, oppløsninger og ►

fargerom. Det handlet i stor grad om hvordan man jobber med å kombinere forskjellige materiale på en fornuftig måte for å få best mulig resultat.

Topp i tigerstaden

Det var fra alles side knyttet stor spenning til hvordan Oslofolket ville ta i mot Monitor Roadshow. Mange fryktet at det var for mange valgmuligheter, og at roadshowet ville drukne i disse. Heldigvis holdt vi oss ikke bare flytende, men cruiset inn til en god avslutning, for besøkende, utstillere og ikke minst for oss som arrangører. De besøkende var en god blanding av potensielle kunder for utstillerne og potensielle utstillere for neste roadshow.

På standen til Foto.no fantes et rikt utvalg av utstyr til opptak og etterarbeid av film. De har nettopp igangsatt en satsning på profesjonelt videoutstyr, og det er også derfor de har kastet seg på roadshowet. Linus Börjes viser gledelig frem det de har md av kameraer, blant annet Panasonic EVA, redigering- og distribusjonsutstyr fra Blackmagic Design og lys fra Aputure.

Deluxefilm nye store satsning er Dedolight, og Thomas Diseth er rask med å vise fordelene med disse små, men svært fleksible lampene. Med låvedører som har en unik uttrekksfunksjon for ekstra blending er det spesielt godt egnet for styring av lyskildene. Diseth, som er en erfaren lysmann selv, har stor tro på at dette utstyret, som kommer i en hendig, liten pakning vil gjøre lyssetting enklere for Norske filmarbeidere.

Avon Lyd tilbyr produkter, installasjon og rådgivning til profflydmarkedet. De skreddersyr løsninger for et bredt spekter av kunder over hele Norge, og har spesialisert seg på salg og installasjon av konsertlyd, restaurant- og klubbssystemer, konferanselyd, kirker, forsamlingshus og skoler. På deres stand fikk man god oversikt over hvilke løsninger de kunne tilby, i tillegg til at de i jubileumsrus holdt konkurranse i Trondheim, der de har hovedkontoret sitt.

Atendi tiltrakk seg størst beundring fra de andre utstillerne for sin praktiske utstilling. I realiteten en stor flight-boks, som var

spesialbygd til formålet. Et produkt de selv tilbyr. Innholdet var et solid utvalg av lysprodukter, og kanskje mest interessant var deres byggesett-lysettet, som kunne kobles sammen i nesten alle tenkelige konstellasjoner.

Futuresales tok turen fra Danmark, og med seg på reisen hadde de et solid utvalg av lys for scenebruk. De har stor kompetanse innen installasjoner for sceneteknikk, og leverer utstyr enkeltvis og som del av større totalløsninger.

Sennheiser stilte med forvirrende like navn og et variert utvalg av produkter på Monitor Roadshow, blant annet Handmic Digital, MK 4 digital studiomic, ClipMic digital og et ganske fascinerende headset som tok opp 360 lyd. I tillegg stilte de med sin kompetanse og gode humor, selvsagt.

Canon stilte med internasjonalt mannskap, i hvert fall i skandinavisk perspektiv, og et lite knippe kameraer til forskjellige bruk. Cinema EOS C200, et perfekt kamera for uavhengige filmskapere. XF400 / XF405, et kamera som retter seg mot kunder som har behov for produksjon av internfilm, eller enkel nettproduksjon. I tillegg har de med seg ME200S-SH. Dette kameraet er spesielt godt egnet for politiet, militære eller andre som har bruk for opptak med ekstremt store ISO-verdier.

Videoutstyr leverer utstyr til alle mulige brukere. Det er mye film og lyd, og det de helst ville fortelle om hva en catchbox. En firkantet, polstret mikrofon, som kan kastes rundt, og på den måte senke terskelen for at folk skal ta ordet i større forsamlinger, på konferanser, skoler og andre steder. Det er tilsynelatende en artig gadget, men som har stort potensiale for bedre kommunikasjon blant de som ikke er vandt til å snakke i mikrofon til vanlig.

Svenske Engströms har lenge hatt norske kunder. Det har de tatt konsekvensen av og etablert en avdeling i Norge. Den drives av Rolf Ravndal, som tidligere jobbet i Mediability. Det Engströms er store på er kameraer og tilbehør. Alt som skal til for å gjøre en god TV- eller filmproduksjon.

Fremtiden neste

Konklusjonen, da vi pakket sammen for siste gang, var at dette er noe vi gleder oss til å gjenta i 2018, og det er også tilbakemeldingene fra utstillerne. Derfor har vi allerede begynt arbeidet med rekruttering i desember, og ser frem til å ønske velkommen til et like vellykket roadshow i november 2018, bare mye bedre.

Lydteknologi fra Sennheiser var populært.

Muligheten for å kunne teste ut og prøve ut teknologi var viktig for mange besøkende.

STØDIG STATIV OG LYSERE TIDER, FRA SACTLER OG GEMINI

Med Gemini vil Litepanels tilby et alternativ til Arris skypanels, som til nå kan sies å ha vært bransjestandard. Det kan virke som om de har gjort et grundig forarbeid, for det skal vise seg at Gemini på flere felt overgår sin konkurrent, men det skal vi komme tilbake til. I den avlange esken var jo nemlig Flowtech-stativet. Et solid og anvendelig stativ i karbon, som viser seg å ha noen ganske fiffige nye løsninger for å forenkle bruken i feltet.

Stødige saker og nye løsninger fra Sachtler

Flowtech 75 MS er et stativ som søker å forenkle hverdagen til aktive fotografer. Det er først og fremst den nye låsmekanismen som kan sies å være revolusjonerende med dette produktet. Speedlock-systemet som er en låsefunksjon som kan opereres i en enkelt lås. Så selv om bena har tre elementer, er det den ene låsen på toppen som låser hele benet. Man slipper altså å klikke seg nedover for å sette stativet i posisjon, noe som virkelig vil utgjøre en forskjell i en hektisk situasjon. Dette er altså ikke det revolusjonerende, men det som utgjør forskjellen er hvor lett bena «flyter» der de tidligere måtte ha hjelp for å dras ut, noe som egentlig ikke var den helt store forbedringen. Med Flowtech fungerer dette mye bedre, og gjør stativet faktisk brukervennlig.

Låsefunksjonen på benstillingen er også en forbedring, og lar deg enkelt skifte mellom laveste posisjon, 26 cm over bakken, til topp, 153 cm opp. Og kombinasjonen av Spreader-less-lås og den forbedrede Speedlock-løsningen er Flowtech alene av å kunne skilte med. ►

FedEx stilte på døra hos Monitor sin medarbeider.
Vi pakket lydige opp for å sjekke ut ny teknikk.

En dag dukket det opp en kurer som hevdet å være fra FedEx på døra. Hverken han eller bilen hans hadde noen kjennemerker som underbygget påstanden. Med seg i bilen hadde han to store bokser, en flightcase med hjul, og en ganske stor avlang pappeske. Jeg skulle få gleden av å teste Litepanels Gemini lys, i tillegg til Flowtech 75 MS stativ fra Sachtler. Jeg hadde et øyeblikk glemt denne avtalen, og var derfor først skeptisk til den uuniformerte som insisterte på at jeg skulle ta i mot forsendelsen, men når det gikk opp for meg hva jeg hadde takket ja til, noen uker tidligere, skrev jeg under uten videre diskusjon.

Designmessig har også Sachtler anerkjent at stativer ofte bæres på skulderen ved forflytning. Derfor er bena utformet slik at det gir mindre ubehag når man flytter seg fra spot til spot.

Stativet er enkelt i bruk, fleksibelt og vil sikkert glede de som går til investering. Det er ellers vanskelig å si noe veldig sexy om stativer generelt, men Flowtech har alle de små endringene som skal til for at totalinntrykket godt nok til at man vil fortelle om det videre til andre.

Slik ser det ut Flowtech 75 MS stativet, som vi sjekket ut.

FLOWTECH

- Egenvekt: 3,5 kg
- Transportlengde: 68 cm
- Belastning: opptil 20 kg
- Materiale: Karbon
- Høyderekkevidde: 26 – 153 cm
- Feste: 74 mm
- 2-trinns ben

Lysere tider for filmskapere med begrenset budsjett

Når en får utstyr levert hjem til seg privat, fordi man har hjemmekontor får noen umiddelbare utfordringer. Hvordan skal jeg teste dette? Konklusjonen blir, etter å ha vurdert kassene som okkuperer gangen i noen dager, at man får fikle litt med de forskjellige innstillingene og se om det har noe å fare med. Og man kan godt si at Gemini lyste opp tilværelsen i hjemme i dagen jeg holdt på.

LED-lys tar over mer og mer av markedet, nettopp fordi det er mulig å lage mer fleksible lyspaneler, som kan gjøre en hel rekke andre ting, uten å ha med filtre og annet tillegg. Det som slår meg først er vekten. At panelet så vidt bikker 10 kilo gjøre det enkelt å håndtere, og ta raskt i bruk. Det er bare å få på plass i stativet for så å plugge kabelen direkte inn i veggen, så er man klar til å ta det i bruk. Strømforsyningen er innebygd, så man slipper å forholde seg til en utvendig adapter som henger i veien.

Lysstyrken er det første jeg sjekker, og med tungsten er vi oppe i over 8.000 Lux (TLCI 98,0), mens dagslysinnstilling gir over 10.000 Lux (TLCI 98,8). Sammenliknet med Skypanel, som er noe kraftigere lys, er dette veldig gode nyheter med tanke på fargegjengivning. Det blir lyst nok når lampen er i gang.

Enklere blir det nesten ikke

Funksjonalitet og brukervennlighet er også noe av det første som er av interesse når en skal se på lys. På Gemini sitter kontrollpanelet på undersiden, noe som betyr at det er enkelt å gjøre endringer på lys som er plassert over hodehøyde. Man slipper å ta lampen ned for justeringer, for så å finne tilbake til samme posisjon hver eneste gang man skal justere, og det forenkler en del prosesser.

Kontrollpanelet har enkle knotter som styrer intensitet, fargetemperatur og en for Hue/Saturation. Man kan dimme panelet helt ned til 0,1 %. Panelet har også en rad med knapper der man kan velge mellom forhåndsinnstillinger. Disse knappene kan stilles i to moduser. A og B. Velger man B-modus får man velge mellom 6 vanlige fargetemperatursettinger som går fra 2700 K til 6000 K. I A-modus kan man stille inn og lagre sine egne forhåndsinnstillinger, ikke bare for temperatur, men også for farge. Disse innstillingene kan overføres til en USB-stick, så man kan enkelt flytte de over til andre paneler om man har flere på samme sett. Denne funksjonen er ikke bare

Kontrollpanel fra Gemini, der du kan sette lysinnstillinger.

tidsbesparende og bidrar til mindre stress og irritasjon, men gir også trygghet om riktig lys, raskt og enkelt.

I menyen kan man også velge GEL-modus, som gjengir vanlige GEL-settinger med forskjellige settinger

Fremtiden ser lys ut

Selve panelet er ganske kompakt, og har et mellomrom mellom styringspanelet og lyspanelet. Viften blåser luft mot kjøleelementene som er adskilt med et 5 cm mellomrom. Man kan seriekoble flere panel med strømforsyning fra den først i kjeden, som kan være en praktisk løsning e i flere sammenhenger. Det er toppfester for låvedører etc., som noen vil oppleve som litt fremmed og upraktisk, men det er kanskje helst en vanesak, og ikke et stort praktisk problem.

Gemini har fremtiden foran seg. Selv om Skypanel har mer utviklet software, som et naturlig resultat av å ha vært i markedet lenger, og blitt oppgradert som følge av brukeres tilbakemeldinger. Dette vil Litepanels også få

REVOLUSJON I LED-LYS!

Tåler regn. Batteridrift.
Optimal for location filming.
Bi-Color fra kr. 13530.- ex mva

TA KONTROLL OVER LYSET

Med softboks og grid fra DoP choice.
Finnes til nesten alle typer LED-lys.

muligheten til etter hvert som Gemini etablerer seg hos brukere, og de vil dra fordel av å kunne levere et lysprodukt som allerede konkurrerer kvalitetsmessig til en betydelig lavere pris enn konkurrentene. ■

Fra. Kr. 1690.- ex mva

GEMINI

- 93 grader lysvinkel
- 325 watt kraftbruk
- Strømforsyning; 28V DC/100-240 VAC
- Tungsten og dagslys
- CRI 97/99
- Trådløs DMX og Bluthooth
- Gel mode med tilvalg for tungsten eller dagslys
- Medium diffusion panel
- Vekt: 10,1 kg
- Dimensjoner: 63,5 x, 16,5 x 31,8 cm

Deluxe FILM

Deluxefilm AS, Wedel Jarlsbergs vei 36, 1358 JAR,
tlf. 91 14 05 30
e-post: mail@deluxefilm.no, www.deluxefilm.no

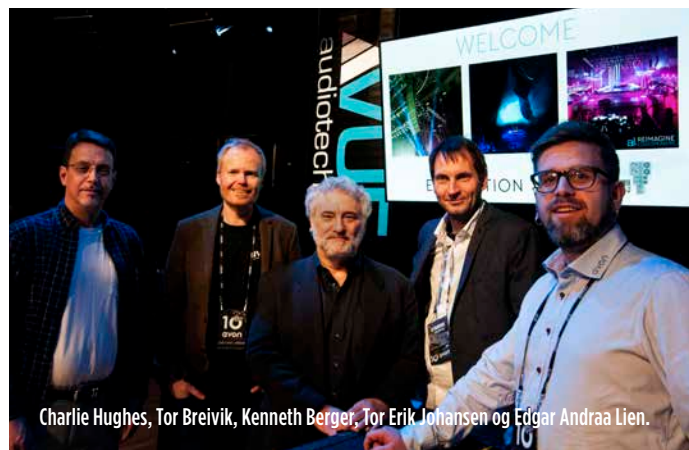

EVENTYRLIG SUKSESS MED NYTT LYDEVENTYR

På grensen til det man må kalle utkanten av Oslo, rett etter Stovner ligger Rommen Scene. Det er nest siste stopp med T-banen i retning Vestli, og her har Avon lagt sin demonstrasjon av høyttalere fra VUE Auditeknikk. Det krevde noe ekstra navigering for å finne frem, både fra fører og gps, men det var verdt turen.

Kenneth Berger, CEO og grunnlegger av Vue Audiotechnikk

Charlie Hughes, Tor Breivik, Kenneth Berger, Tor Erik Johansen og Edgar Andraa Lien.

Tronheimsbaserte Avon, med avdelingskontor i Oslo, satset på en magefølelse for fem og et halvt år siden. De tok kontakt med det nyoppstartede VUE Audiotechnikk, og på kort tid var de distributør av de amerikanske høyttalerne i Skandinavia. En avgjørelse de aldri har angret på. Demonstrasjonen gjelder deres nyeste investering av høyttalere, som de både selger og leier ut. Tilstede på Rommen Scene er Edgar Andraa Lien og Tor Erik Johansen fra Avon, og Kenneth Berger som representerer VUE. Det er en ganske forutsigbar oppstilling av produkter på den lille scenen, med hensikt å vise frem bredden av produkter fra VUE som viderefremmes av Avon. – Det er spennende å kunne tilby produkter til nær sagt alle bruksområder innen lyd, forteller Lien. Han viser til at de har høyttaler som passer inn i alt fra venterom på legekontorer til store arenaer. – Det viktigste når lyd skal formidles er at den er riktig og ekte, uansett hvor man hører den, legger han til.

Noe av det som gjør VUE unikt er nettopp at dette er skapt av lidenskapelige fagfolk som ville vise at de ikke bare kunne lage fantastisk utstyr en gang, men at de kunne gjøre det igjen. Det har ført til et stort fokus på detaljer og materialvalg. VUE, og Avon, aksepterer at de ikke kan tilby de rimeligste løsningene, men støtter seg på at det de tilbyr er bedre enn det meste som er tilgjengelig på markedet i dag. Det kan virke vågalt å satse tungt på en ny aktør, slik Avon har gjort, men VUE er ikke uten kompetanse, erfaring og historikk. Kenneth Berger, som er CEO i VUE var med å starte Eastern Acoustic Works (EAW). Dette var et samarbeid med Kenton Forsythe, som grunnla Forsythe Audio, der de jobbet sammen inntil selskapet ble lagt ned i 1978. På bakgrunn av dette slo de sin kompetanse sammen og opprettet EAW, som etablerte seg i løpet av 80-tallet til

å bli en markedsleder innen lydsystemer for konserter verden over. Etter å ha solgt EWA til Mackie Designs (senere Loud Technologies), valgte Berger å forlate selskapet. Ved å gi opp kontrollen over driften, mistet han samtidig kontrollen over produktet. Det som skjedde videre understreker hans dedikasjon til kvalitet og kjærlighet til produktet. Fremfor å hvile på ungdommelig suksess, ønsket Berger å vise, for seg selv og verden, at han kunne skape noe nytt og stort en gang til. Med seg på laget denne gangen fikk han Jim Sides, som var med å grunnlegge Apogee Sound, i tillegg til Michael Adams, som blir beskrevet som hjernen bak produktene. Sistnevnte er sjefsdesigner hos VUE, med bakgrunn helt tilbake til 1985, som designer for Sound Image.

Kvalitet som rød tråd

Berger trekker frem tre momenter som han mener er avgjørende for VUEs fremgang og videre suksess. Valg av materiale er det første han trekker frem. VUE høyttalere produseres med beryllium, som er mange ganger dyrere enn titan. Fordelen med Beryllium er at den gjengir lyden i en jevnere kurve over hele frekvensområdet enn andre materialer. – Vi er klar over at dette bidra til å gjøre våre høyttalere noe dyrere enn hva konkurrentene tilbyr, men for VUE er det viktig å fokusere på kvaliteten på produktene vi leverer. Berger legger til at hans mål er at man faktisk skal høre forskjell når man hører musikk gjennom VUEs høyttalersystemer. Det er kanskje først og fremst i det høyfrekvente spekteret at Beryllium skiller seg ut som et overlegent materiale, men det gir jevnt over bedre lydgjengivelse. Det er i serien «H-Class» og «A-Class» at Beryllium er foretrukket materiale.

Michael Adams er gitt frie tøyler til å utvikle produkter han selv ville brukt. Det er nemlig kombinasjonen av hans tekniske kompetanse,

og egne erfaringer som lydtekniker på turne som er utgangspunktet for produktene han utvikler og designer for VUE. Rent praktisk gjøres dette ved at produktene lanseres, og videreutvikles mens de er i bruk. Adams engasjerer seg i brukernes opplevelser og lytter aktivt til de tilbakemeldingen som kommer. Det danner grunnlaget for justeringer og endringer. I seg selv høres det kanskje ikke ut som et unikt konsept, at man lytter til sine kunder, men VUEs tette kontakt med store og små samarbeidspartnere må beskrives som uvanlig i en bransje der de fleste leverandørene er store, multinasjonale og utilgjengelig. ►

At Berger, fra solfylte California, som oss har funnet veien til forfrosne Rommen, helt på grensen av det urbane Norge, er et bevis på hvordan selskapet tar hver av sine samarbeidspartnere på alvor. Han har med seg en entusiasme som vi opplever smitter over på de rundt han, kanskje først og fremst de ansatte hos Avon, vi blir også revet med av engasjement og kunnskapen han deler med seg. Og kanskje ikke så rent lite imponert over at det fortsatt finnes folk som, til tross for et vellykket salg av livsverket, fortsatt synes jobben er viktigere enn pengene.

At Avon valgte å kontakte VUE var en magefølelse. – Vi leste om at Berger skulle satse på nytt, og synes det virket så interessant at vi tok kontakt direkte. Tre måneder etter at VUE startet opp var vi den første forhandleren i Europa. Dette forteller Tor Erik Johansen, med en entusiasme som avslører at han var fagperson før han ble selger. – Det er den unike detaljrikheten i lyden som gjør VUE så fornøylig å jobbe med, fortsetter han.

Vi blir hørt i vår bønn, eller retter oppfordring til å spille musikk som faktisk er bra, og ikke bare egnet til å fremheve kvaliteten i produktet. Et problem som er vanlig på slik produkt-er, og som kun eigner seg til å gjøre folk med smak negativt innstilt. Heldigvis viser det seg at folket hos Avon også genuint er opptatt av god musikk, og demonstrasjonen bekrefter det Johansen sier, selv om det er i perfekte omgivelser, for slikt. Det skulle bare mangle. VUE har skapt speakere som gjengir lyden som om man var tilstede da den ble spilt inn. Og

detaljer, som lyden av fingre på bass-strenger, er tydelig og tilstede i lydbilde. Denne typen detaljer drukner selvsagt i en fullsatt sal med et engasjert publikum, men de skal ha for å ønske å strekke seg mot perfektjon på den måten de gjør.

VUE leverer lydsystemer til alle typer offentlige arenaer. Flaggskipet er store PA-anlegg til stadium konserter, men de lager løsninger for alle varianter av lokaler som forsyner et variert publikum med lyd, også små barer og restauranter.

Demonstrasjonen vi får på Rommen Scene er fra VUEs toppserie «H-Class», og noen få dager senere, etter at vi treffer de i Oslo, blir VUE h-208 lansert på ISE 2018 i Amsterdam. Det er kanskje den mest nyskapende høyttaleren fra selskapet til nå, med kun de beste materialene og et svært stort bruksområde. Det har 2 x 8 basselementer, 1 x 3 Beryllium diskantelement aes/ebu og Dante-innganger med innebygget dsp med software.

Denne kan brukes som PA i lokaler der det er lavt under taket, PA på stativ, som frontfill, delay eller monitor.

En drøy måned senere er Avon frempå igjen, og vi får muligheten til å oppleve VUEs PA på nært hold i Telenor Arena. Det er Kendrick Lamar som gjester Norge, og vi blir invitert med på å spise middag med lydteknikerne, Kyle Hamilton og Chris Lee (monitorlyd). De trekker også frem det nære samarbeidet med VUA, og Kenneth Berger personlig, som

kanskje den viktigste faktoren for at de valgte dette systemet. I en «Shoot-out» i Primm, Nevada i forkant av turneen ble utstyret veid opp mot en konkurrent og kom seirende ut av prøvelsen. – For lydteknikere er det flere ting som spiller inn, men lydgjengivelsen settes nok høyest. Har scorer VUE fult hus, og det andre er en bonus som gjorde valget enklere. Blir det sagt i munnen på hverandre, blant munnfullene i den hektiske middagen mellom lydsjekk og show.

Avon har ikke angret på at de valgte å satse på et ubeskrevet blad, og legger til at risikoen egentlig var ganske liten, når man legger til grunn hvilken CV de involverte i VUE kan vise til. Dette er folk som har vært i gamet siden Rock 'n' Roll faktisk var Rock 'n' Roll, og de har fulgt endringene i bransjen, i kravene til utøverne og den nye teknologien tett hele veien. At folkene bak VUE har det som skal til for å lykkes enda en gang trenger de egentlig ikke prøve å overbevise hverken seg selv eller andre om, og det kjærligheten til produktet og trofastheten til kvalitet som er nøkkelen til fortsatt fremgang. At de i tillegg er positive og imøtekommende folk, som mer enn gjerne bidrar med all informasjon man trenger, både Avon og VUE, gjør det hele enklere, med fare for å ende opp med partisk journalistikk. Likevel er konklusjonen først og fremst basert på den tekniske opplevelsen, og brukernes egne tilbakemeldinger. Det kan virke som om VUE har funnet opp kruttet på nytt, og Avon var der så fort de hørte smellet. ■

VUE leverer lydsystemer til alle typer offentlige arenaer. Flaggskipet er store PA-anlegg til stadium konserter, men de lager løsninger for alle varianter av lokaler

Going All N

Møt den splitter nye AW-HLC100 fra Panasonic – et nav for live-produksjoner med færre enheter å holde styr på. En kompakt videomikser, PTZ kamerakontroll, lydmikser og streaming-enkoder i en og samme enhet. Med NDI og NDI|HX styres og overføres video fra Panasonic PTZ-kameraer via én nettverkskabel i Full HD. 3G-SDI og HDMI gir deg tilkobling til tradisjonelle kilder og kameraer. Med integrert PTZ-kontroll har du full kontroll på kamerakjeden rett fra mikserbordet. Innebygget tittelfunksjoner, integrert SkypeTX for eksterne kilder, og streaming rett til YouTube, Facebook og mer. Ta kontroll over lyden med integrert lydmikser og gi dine live-produksjoner raskere oppsett og enklere betjening.

NDI NDI|HX PTZ Kamerakontroll Streaming SkypeTX

AW-UN70
4K / 20x Zoom / PoE+

AW-HN130
Full HD / 20x Zoom / PoE+

AW-HN38 & AW-HN40
Full HD / 20x Zoom (HN40: 30x) / PoE+

Panasonics nyeste PTZ-kameraer leveres med NDI|HX integrert i kameraene og går sømløst inn i en produksjonskjede med strøm, video, lyd og kontroll over en enkelt nettverkskabel. Ta kontakt med oss for å høre mer om NDI og Panasonic produksjonsløsninger.

VideoUtstyr

VIDEOPRODUKTER FOR PROFESJONELLE

22 80 40 00 – www.videoutstyr.no

REPORTASJE PANASONIC LINKRAY

Tekst: Peter Fredberg og Anders Olsen
Foto: Panasonic

\$199.99 → \$59.99 [Coupon]
70% OFF

TOP SELLER
Customers viewed: 1,500

	COUPON / VIEW		CART	
[Navy]				
	COUPON / VIEW		T	
[Red]				
	COUPON / VIEW			

Kleskjeder som allerede har en app for sine kunder
kan integrere den med LinkRay-teknikken.

Informasjon med lysets hastighet

Allerede I 1880 oppfant Graham Bell og hans assistent Charles Sumner Tainter fotofonen, som var et kommunikasjonssystem basert på overføring av lys. Det er teknikken som ligger til grunn for fotofonen som Panasonic har tatt et steg videre når de har utviklet LinkRay-systemet, som bygger på deres egenutviklede Visible Light Communication-teknikk.

Samme år som Bell og Tainter oppfant fotofonen for ble verdenshistoriens første telefonsamtale gjennomført. Den gikk fra Franklin-skolens tak til vinduet til Bells laboratorium, en avstand på totalt 213 meter. Like før hans død, fortalte Graham en reporter at fotofonen var den største oppfinnelsen han noensinne har gjort, større enn telefonen. Teknologien gikk ut på at Graham Bell sendte tall basert på modulert sollys, mens vi i dag sender data. Prinsippet og idéen er mye det samme. Panasonic har gitt teknologien navnet LinkRay og er en plattform som bruker LED-lyskilder for å overføre innhold til mobile enheter gjennom unike ID-er. På den måten kan digitale skjermer, reklametavler og andre lyskilder omdannes til markedsføringsverktøy for telefoner og nettbrett, og dette åpner for en helt annen måte for bedrifter å kommunisere direkte til sine kunder.

Når vi kontakter Torbjörn Mähler, Panasonic Product & Marketing Manager Nordic Countries, for å finne ut hvordan det fungerer, er det klart for kommersiell bruk.

Med LED-lys for innholdsoverføring

Det er noen hovedkomponenter som er grunnleggende for at LinkRay-systemet fungerer. Enten må man benytte en egen skjerm fra Panasonic, med innebygd LinkRay-teknologien, eller man kan koble en LinkRay adapter mellom strømforsyningen og din egen displaykilde, skjerm eller projektor.

- Hvilken type adapter som er nødvendig, avhenger av bruksområdet, og vi veileder bedrifter om grunnleggende krav til LED-lyskilden, sier Torbjörn. Vi samarbeider også med partnere og produsenter for å tilby LinkRay med tilpassede lamper, lysplater, LED-skilt og frontlykter og mer. Dette er en viktig prosess som stadig utvikler seg for å sikre størst mulig spredning av teknologien. Når avsendermaskinvaren er på plass, er neste ledd i teknologikjeden LinkRay Service Platform, som er tilgjengelig gjennom i en sky der forvaltning og registrering av ID-koder, der også det mobile innhold som skal vises til kunder (for eksempel kampanjer, produktinformasjon, bilder, lenker, etc.) blir distribuert, samt håndtering av gjeldende lenker. Teknologien kan også integreres i eksisterende CMS-systemer og applikasjoner.

Brukere må ha en telefon med kamera og et LinkRay-kompatibelt app fra avsender av

informasjon (butikk, museum etc.). Det er med andre ord ikke nødvendig med en egen LinkRay-app. Forutsatt at avsender har tilpasset sine egne apper teknologien.

”For eksempel kan kleskjeder som allerede har en kundeapp, integrere teknologien og den fungerer umiddelbart for kunden. Systemet fungerer i dag med mobilversjoner iOS 8 og nyere, samt Android 5.0 og nyere. Vi har også et interesseverktøy tilgjengelig for utviklere hvis du vil lage dine egne apper eller tilpasse de som allerede er tilgjengelige, for systemet.

Hvordan fungerer teknologien videre?

- En ID-kode som sendes fra LED-lyskilde er utstyrt med LinkRay-funksjon av frekvenser mellom 1 kHz til 20 kHz, som er utvidet av øyet kan oppfatte. Mobiltelefonen leser ID-koden via det innebygde kameraet og appen, som deretter kobler tilhørende innhold via internett. Det tar bare 0,3 sekunder å registrere ID-koden.

Om hvis en butikk er stengt, kan skiltvinduet bli omgjort til et verktøy for netthandel. På den måten kobler teknologien den fysiske og virtuelle verden sammen, og lar butikken omsette også utenom åpnings-tiden.

Hva er fordelene med LinkRay sammenlignet med dagens QR-teknologi?

- Alt du trenger å gjøre er å peke telefonens kamera til LED-lyskilden, og appen søker umiddelbart etter LinkRay-IDen som sendes ut. Dette gjør det enkelt for deg å få tilgang til informasjonen selv bak andre mennesker, for eksempel et butikkvindu. Når det gjelder rekkevidde, sier vi vanligvis at det er fem ganger så langt som avsenderens skjermstørrelse. Hvis du har en skjerm som er to meter, har den en ti meter rekkevidde. Hvis du sender et displayvindu 10 meter unna, kan du lett få tilgang til tilbud og annen info, det fungerer ikke med en QR-kode.

Fra store messer til detaljhandel

Torbjörn forteller oss at dagens fokus hovedsakelig er på utstillingshaller og butikker, for eksempel messer som ISE og CES og merkevarer som Asics.

- I Tokyo bruker treningstøy produsenten Asics teknologi i små butikker på steder med store folkemengder, som jernbanestasjoner, sier Torbjörn. De har varer i butikken som kunden kan se, føle og prøve, og deretter kjøpe eller bestille via nettbutikken som kobles til med LinkRay.

Petersen Automotive Museum i Los Angeles er en institusjon med sjeldne bilutstillinger og har spesialisert seg på kjøretøyhistorie. For et år siden gjennomgikk de en oppussing på 125 millioner dollar for å tiltrekke seg et mer variert publikum ved å øke besøkernes opplevelse. Museet er en av verdens største i sitt slag og de dannet etter renoveringen, partnerskap med en rekke store varemerker som Maserati, Ford og Lucas Oil. Dette ble gjort for å fylle museet med mer attraktive utstillinger. Samtidig ble lokalene utstyrt med Panasonic-skjermer.

- Vi var på utkikk etter ny teknolog og nye måter å øke museumsopplevelsen for våre besøkende, og vi så umiddelbart potensialet i LinkRay. Å kunne engasjere, lære og samhandle med besøkende på en unik måte åpner opp en helt ny verden av muligheter for oss. Vi vil få muligheten til å utvikle og tilpasse våre nåværende og fremtidige utstillinger, uten å gjøre fysiske endringer i utstillingslokalet. Siden vi allerede har samarbeidet med Panasonic på teknologiområdet, var det også kostnadseffektivt og enkelt å implementere systemet i utstillingen. At vi også ville bli det første museet i USA som tilbyr dette betydde at vi tok sjansen med en gang, uten å nøle, sa Adam Lang Bard, markedsføringssjef ved Petersen Automotive Museum.

- Petersen Automotive Museum var den ideelle partner for å starte opp LinkRay med og teknologien er nå innebygd i sin gratis app. Besøkende kan rett og slett oppleve ting og dele informasjon langt utover det som er omtalt i utstillingene. Noe som ikke er mulig med statisk innhold, kun på skjerm, sier Panasonic Professional Imaging & Video Systems SVP John Baisley.

Informasjonen kan hentes og vises på brukerens eget språk. For eksempel kan en tysk eller fransk besøkende å skanne den samme LinkRay-ID og deretter bli automatisk ledet til nettstedet på sitt språk. Den eneste mulige hindringen er at innholdet må være tilgjengelig på det valgte språket.

Oppsamling av informasjon og statistikk

Å kunne analysere kundeatferd i butikken blir stadig viktigere, særlig for optimal utforming av butikken, mersalg og kundeopplevelse. Ved å bruke LinkRay Analytics, kan en hvilken ID som er avlest på et bestemt sted til en bestemt tid anonymt spores. Kommersiell brukere kan via tilgangssloggen, for eksempel, analysere populariteten til en bestemt

butikkutstilling eller ID over tid, eller på gruppenivå, for eksempel et spesifikt språk som brukes.

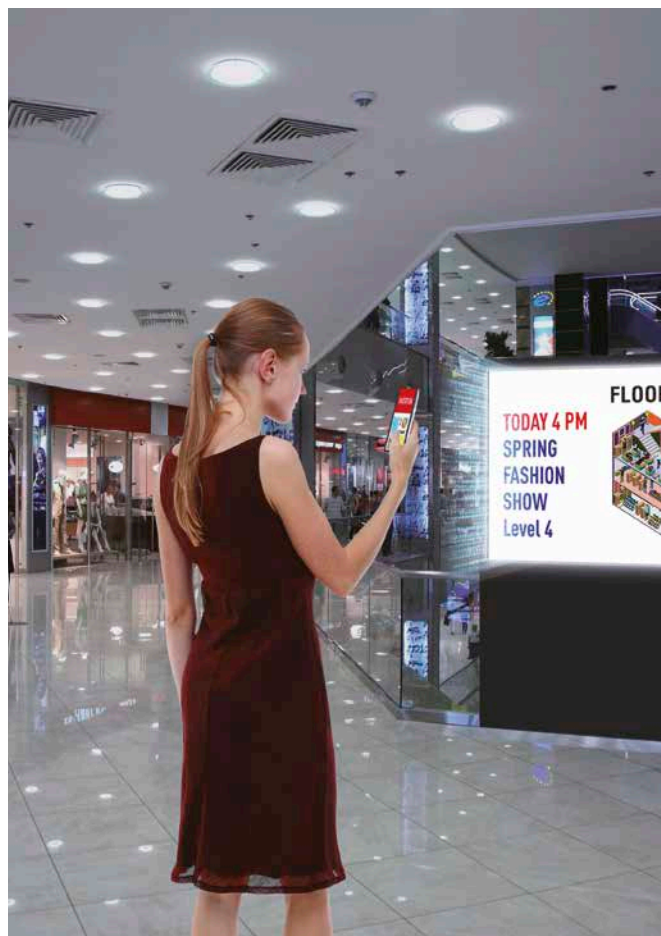
- Vi kan også tilby funksjoner som "heat mapping" og atferdsanalyse kombinert med våre sikkerhetskameraer, sier Torbjörn. Ved hjelp av analyseteknikker for identifisering, for eksempel etter alder og kjønn, kan innholdet som vises på skjermene i butikkvinduene, tilpasses det publikum som på et hvert tidspunkt står foran.

Hvilke andre bruksområder ser du med teknologien?

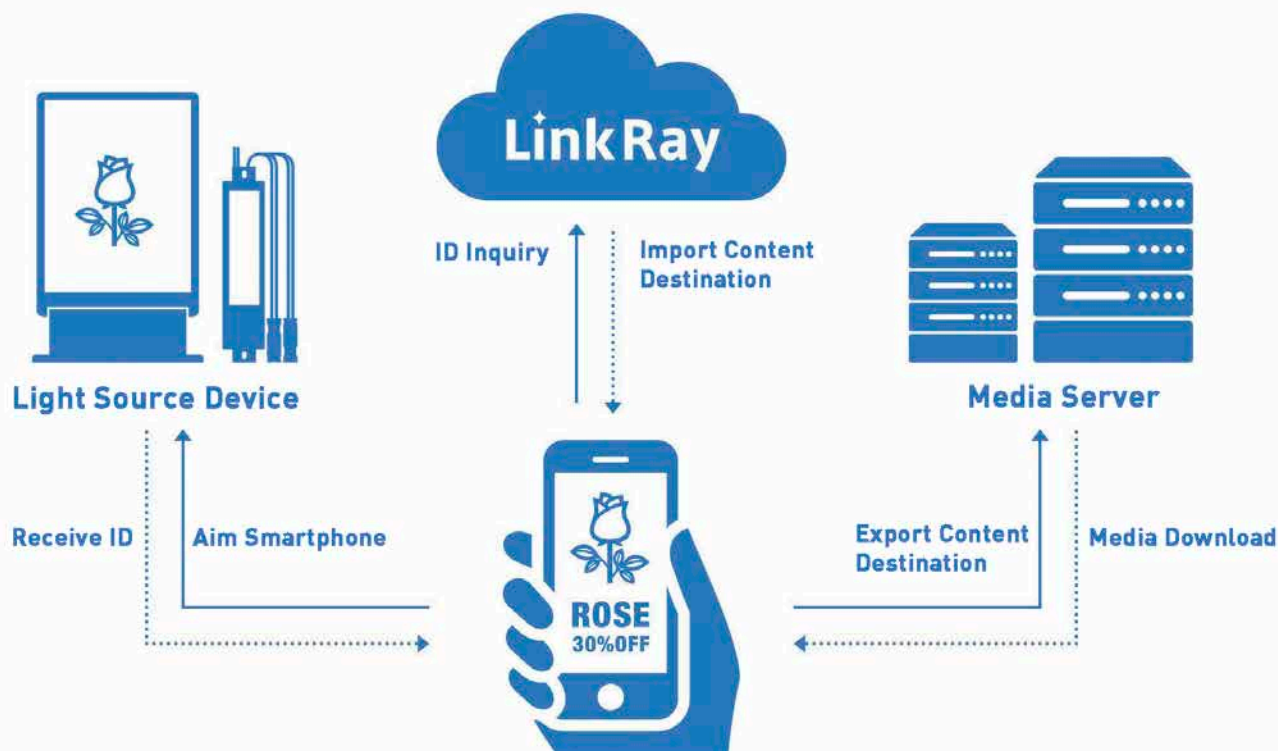
- Interessen er stor og markedet er veldig nysgjerrig på teknologien, noe som har resultert i flere store prosjekter og spennende samarbeid. Vi diskuterer fremtidige muligheter med ulike partnere innen utdanning, utleie/scene, transport og i reklameindustrien. Og som nevnt for museer kan LinkRay skape en ny og forbedret brukeropplevelse. Vi tror også at lignende fordeler i fremtiden kan realiseres på konferansemarkedet.

Lyskommunikasjon generelt har faktisk potensial til å endre hvordan byene fungerer. Ta for eksempel selvkjørende biler. Det kan man ikke trygt stole på en Internett-tilkobling, uten behov for å jobbe mer på punkt-til-punkt-kommunikasjon for sikkerhet.

- LinkRay kan være en løsning. Teknologien kan også bidra til å sende og lese vei- og varselskilt på bilen, som behandler dataene og tilpasser seg situasjonen. Mulighetene for ny teknologi er alltid spennende, spesielt når det er så enkelt og effektivt som dette. Det er også morsomt å møte alle kunder som kommer med egne ideer om hvordan teknologien kan brukes. Det vil også være interessant å se hvordan teknologien implementeres i underholdningsbransjen og innen kunstverden. Jeg tror vi har bare riper i overflaten og sett begynnelsen av hva teknologien kan brukes i fremtiden.

Med teknikken kan man nå ut med informasjon til en besøkende i ett shoppingcenter på en helt annen måte enn med vanlig skilting. Dessuten kan man velge nøyaktig den informasjonen man er interessert i.

LinkRays flytskjema illustrert - fra innhold via sendinghardware og ut til konsumenten.

Nikon D850

Mesternes mester

Det finnes noen fotografer som aldri slår igjennom eller blir berømte, men som har flere strenger å spille på og tar alle typer oppdrag. De er ikke best i noen sjanger innen fotografi og kommer nok heller aldri til å bli det. Men de er ikke redde for å prøve noe nytt, eller gå ukjente veier. Det er nok i denne kategorien vi selv hører til. Nå har Nikon lansert et kamera for oss! For oss fotografer som kan og vil fotografere alt og alle: Nikon D850.

TYPE Digitalt speilreflekskamera, DSLR

SENSOR FX, CMOS, 35,9 millimeter ex 23,9 millimeter. 45,7 millioner effektive piksler

AUTOFOKUS 153 fokuspunkter, av disse kan 55 eller 15 velges. Multi-CAM 20K sensormodul for autofokus med TTL-fasedeteksjon. Samme AF-system som i Nikon D5

LIVE-VIEW AF Kontrastdeteksjon AF hvor som helst i bildet, kan fokuspunktet velges via berøringsskjermen

Skjerm 8 cm (3,2 tommer) diagonal TFT-LCD-berøringsskjerm. Cirka 2 359 000 punkter ISO ISO 64 til 25 600, standardmoduser. Laveste ISO: 32, Høyeste ISO: 102 400

BILDESEKVEN 7 bilder per sekund. 9 bilder per sekund med EN-EL18b-batteri i MB-D18-batteripakke. I rolige omgivelser (med live view) 6 bilder per sekund i full oppløsning eller 30 bilder per sekund i 8,6 Megapixel (jpeg)

Lukker 1/8 000 sekund til 30 sekunder

VIDEO 3840 x 2160 (4K UHD), 30p, 25p, 24p. 1920 x 1080: 60p, 50p, 30p, 25p, 24p 1280 x 720: 60p, 50p

LYD Stereomikrofoninngang (3,5mm) eller innebygd stereomikrofon, justerbar lyd

Hodetelefonutgang Ja

GRENSESNITT HDMI-kontakt, type C. Hi-Speed USB med Micro USB-kontakt

NETTVERK Wi-Fi og Bluetooth

BLITZ Synketid 1/250 sekund

Søkerdekning FX cirka 100 prosent horisontalt og 100 prosent vertikalt. 1,2 ganger forstørrelse

MINNESKORTPLASSER 1 XQD-kort og 1 SD-kort, (SD-, SDHC-, SDXC-, UHS-II-kompatibel)

BATTERI EN-EL15a, opptil 1 840 stillbilder

STØRRELSE 146 x 124 x 78,5 millimeter. 1 005 gram med batteri og XQD-minnekort

PRIS 36 150 NOK (kamerahus)

DISTRIBUTØR Nikon Norway, www.nikon.no

Man kan ikke si annet enn at et kamera med naturlig ISO på 64, syv bilder per sekund (ni med MB-D18 batteri og batteriet EN-EL 18b), autofokus fra Nikon D5 og 46 megapiksler oppløsning, ++ er en ekte tusenkunstner. Men til forskjell fra oss allsidige fotografer har Nikon klart å lage et kamera som er mester på alle områder.

Vi fikk låne Nikon D850 en helg i slutten av september. Etterspørselen på kameraet som kom til butikkene i september er stor.

Det eksemplaret Nikon i Sverige hadde tilgjengelige for tester var fullbooket, men de klarte å finne en luke til oss. Dessverre rakk vi ikke å teste alt vi hadde ville testet på den korte tiden.

Vi rakk likevel å fotografere både damplokomotiv og tankser i løpet av to intensive dager. Testkameraet kom også med et fint objektiv, Nikon AF-S NIKKOR 28mm F1,4E ED. Vi kommer ikke til å gå så mye inn på dette objektivet, en kan konstatere at et kamera med ISO 64 og objektiv med blender 1,4 passer veldig bra sammen.

Slik ser den nye Nikon modellen ut.

GOD Å HOLDE I

Vi må innrømme at vi alltid har likt Nikons ergonomi. Den passer ofte høyrehånden vår bedre enn konkurrentens. Kanskje er det derfor vi sverger til Nikon. Så når du leser denne testen, prøv å se forbi fanboy-blikkene så lover vi å prøve å være objektive i anmeldelsen vår. Men sånne ting som hvordan kameraet er å holde i kan jo ikke være annet en subjektivt. Med Nikon D750 syntes vi at man har forbedret et allerede bra grep til nærmest perfektjon. Vi synes fortsatt at Nikon D750 har et av de bedre grepene som finnes. Men med Nikon D500, eller nå Nikon D850, har de lykket igjen.

D850 er et tungt kamera, tyngre enn forgjengeren Nikon D810, og beror først og fremst på den større søkeren/prismen. Og med det forbedrete og dypere grepet er den betydelig lettere å bære med seg. Vi vet ikke hvordan den er med batterigrepet på, ettersom vi ikke hadde noe tilgjengelig. Der antar vi at det finnes likheter med Nikon D500, noe som betyr at dette også kommer til å passe hånden vår perfekt. De ytre likhetene med D500 er store, men ikke så like som vi hadde ønsket. Vår drøm hadde vært

Vi synes fortsatt at Nikon D750 har et av de bedre grepene som finnes. Men med Nikon D500, eller nå Nikon D850, har de lykket igjen igjen.

at Nikon D500 og Nikon D850 var et par på samme måte som D7 00 og D300, men slik er det ikke. Nikon D850 har ett nytt batterigrep, og det går ikke an bruke samme batterigrep som Nikon D500.

Når det kommer til selve bruken er de fleste knapper og funksjoner derimot plassert på samme sted.

Nikon D850 har heller ikke en pop-up-blitz noe vi synes er bra. Nikon D850

har ISO-knappen på samme sted som D500, har joystick og mangler en egen AE-lock-knapp. Det sistnevnte er det nok mange som irriterer seg på, men vi har aldri hatt bruk for den. Og vil du ha en eksponeringslås, så er det mulig å endre funksjonen på andre knapper.

TRYKKFØLSOM SKJERM

Med Nikon D750 introduserte Nikon vridbar skjerm i det høyere kamerasjiktet. På Nikon D500 er skjermens feste mer stabil og vi tror at den har blitt enda et hakk bedre på Nikon D850. Nikon D5 og D500 var de første profesjonelle modellene fra Nikon med trykkfølsom skjerm. Nikon D850 har forbedret softwaren slik at den trykkfølsomme skjermen også fungerer til å bla og velge i menyene samt i mange andre tilfeller når du fotograferer.

Kameraet har elektronisk slutter, noe som nærmest fjerner kameravibrasjoner helt.

Det eneste negative vi opplevde var irritasjonen når vi prøvde å gjøre det samme med vår Nikon D500. Med andre ord skulle vi ønske at vi kunne få en oppdatert meny til vår Nikon D500 for å få denne funksjonen. Og vi skulle også gjerne hatt berøringsskjerm på vår Nikon D750.

Men når det gjelder synlige detaljer som er nye for Nikon D850, savner den innebygget blitz, pop-up-blitz.

Dette har frem til Nikon D500 vært forbeholdt Nikons flaggskip, men vi tror nå at dette kommer til å være standard for alle Nikons Pro-kameraer.

Det finnes sikkert fotografer som ikke liker denne utviklingen. Vi tilhører ikke den gruppen, men er glade for å slippe den irriterende lille blitzen som popper opp i tide og utide. Vi har likevel brukt den på de av våre kameraer som har hatt en sånn, men da bare for å styre andre blitser.

BESTE AUTOFOKUS

Nikon D5 har blitt priset verden over for sitt autofokussystem og det systemet finnes

nå også i Nikon D850. I teorien kan begge kameraene prestere like bra. Vi syntes at Nikon D850 fungerte veldig bra, men dessverre hadde vi ikke en D5 å teste med parallelt. Leser man eller ser på andre tester på YouTube, ser det ut som at Nikon D5 fortsatt leder, med Nikon D850 tett etter. Hvorfor D850 ikke ser ut til å komme opp i samme treffsikkerhet vet vi ikke. Kanskje det kan være at for mye datakraft går til å håndtere de 45,6 megapikslene i Nikon D850 i stedet for fokus?

Men vi oppdaget som sagt ikke noen problemer med autofokusen.

Om du filmer går det an å stille inn zebra for høydepunkter som hjelp for eksponering og endelig har Nikon gitt et av kameraene sine focus peaking.

Berøringsskjermen går også an å brukes til å sette fokus for innspilling, og med focus peaking kan du også sette fokus manuelt.

Kameraet har også en ny, nesten lydløs modus som passer bra for fotografering i lydfølsomme miljøer som for eksempel

Knapper og kontroller er lett tilgjengelig på venstre side. Inn- og utganger for lyd, video, tidskode og kortplass og batteriholder er plassert på baksiden. Swit-batteriet vi fikk låne hadde som ekstrautstyr en utgang for å gi strøm til kameralys eller trådløs lyd.

bryllupfotografering. Da blir bildehastigheten seks bilder per sekund med 8,6 megapiksler oppløsning i jpeg-format. Kameraet bruker da elektrisk slutter, hvilket nærmest fjerner kamera-vibrasjoner.

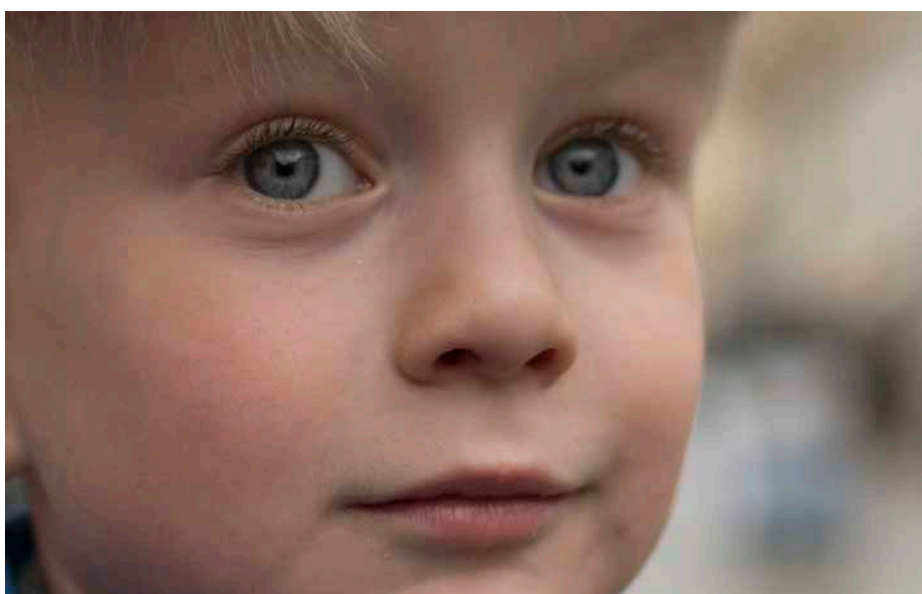
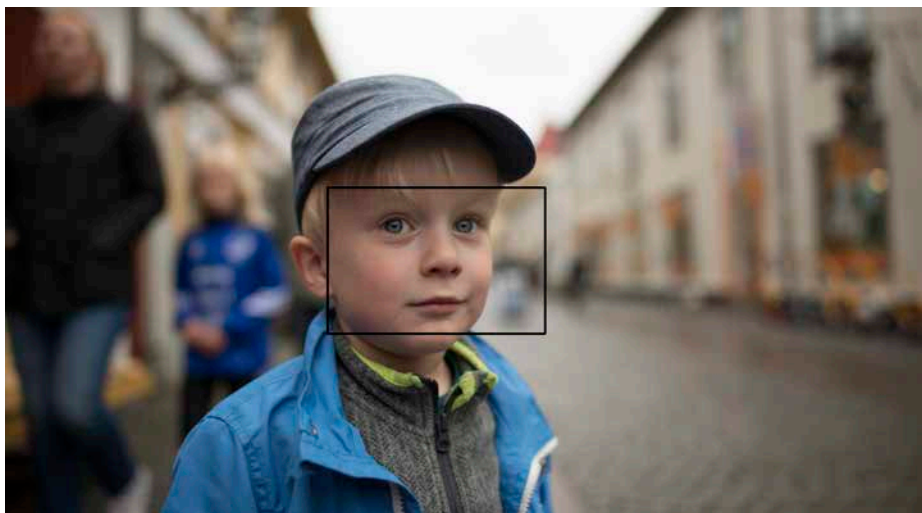
FILMING MED D850

Nikon D850 spiller inn 4K/UHD-filmer (3 840x2 160 piksler) med hele sensorstørrelsen, det vil si at kameraet nedgraderer for å få en dårligere oppløsning på 3 840x2 160. Fordelen med dette er at du som filmskaper kan utnytte dine objektivegenskaper både når det gjelder brennvidde og dybdeskarphetseffekter på en bedre måte. Vil du komme like nær med et lengre teleobjektiv som D500 når du filmer, stiller du inn kameraet i beskjeringsmodus. For den som er naturfotograf og filmskaper er D850 og Nikon D500 nærmest en perfekt duo om man ikke har råd til å kjøpe to Nikon D850.

Vi hadde som sagt tilgang til kameraet under veldig begrenset tid og rakk ikke å teste alt og alle funksjoner. Dels fordi det er funksjoner vi ikke pleier å benytte, og dels for at tiden ikke strakk til. Vi fikk for eksempel ikke filmet så mye med kameraet som vi hadde ønsket. Vi har heller ikke rukket å teste kameraets mulighet for automatisk focus stacking ved makrofotografering. Det finnes en funksjon der du stiller inn kameraets fokus på det nærmeste fokuspunktet du vil ha og deretter stiller du inn hvor mange eksponeringer og justeringer du vil at kameraet skal gjøre. Da får du x antall bilder som du deretter kan sette sammen i dataen til et bilde, men med en større dybdeskarphet enn i vanlig makrofotografering. En annen funksjon vi ikke hadde tid til å teste var muligheten for å lage en time lapse-film i 8K. Men til tross for at vi ikke rakk dette er vi glad for at vi fikk en date med Nikons nye kraftkamera.

OPPSUMMERING

Nikon D5 er fortsatt konge i Nikons 55-segment. Men om du som fotograf ikke trenger et kamera som tåler alt, og ikke trenger et kamera som klarer tolv bilder per sekund så kan du nesten kjøpe to D850 for samme pris som en Nikon D5. Om du vurderer en Nikon D500 med DX-sensor for å "komme nærmere" når du fotograferer fugler og dyr, bør du kanskje også ta en ekstra titt på dette nye kameraet. Du får nesten like mange piksler med D850 om du beskjerer bildet til DX-formatet.

Med 45,7 millioner piksler kan du fint beskjære bildene og fortsatt få fine detaljer.

I dag har Nikon tre veldig bra kameraer: Nikon D5, Nikon D850 og Nikon D500. Av disse tre må vi utnevne Nikon D850 til vårt drømmekamera. Vi har testet Sony A9 (24,2 megapiksler) og Sony A7 RII (42,4 megapiksler) og begge er kameraer som vi likte godt og som kan konkurrere med Nikon D850. Men ingen av dem vil kunne få oss til å bytte system. Hos Canon er Canon EOS 5DsR en konkurrent med en oppløsning på 50,6 megapiksler. Om den er bedre eller dårligere vet vi ikke. Vi tror at det å

bytte system, med kjøp av ny optikk og annet tilbehør, alltid koster mer enn de små fordelene en oppdatering kan gi, så vi kan nok ikke overtale noen til å bytte system.

Det vi derimot selv vil gjøre er å oppdatere vår kamerapark med en mester blant kameraer. Så kanskje vi selv som fotografer kan gå fra å være allsidige til å bli mester på alt. Men det er kanskje ikke sånn det fungerer. ■

PLUSS

- Du kan styre menyen med skjermen
- Rask autofokus
- Høy oppløsning
- 4K med full sensor

MINUS

- Ikke samme batterigrepp som Nikon D500
- SnapBridge

SENNHEISER TIL TOPPS i Melodi Grand Prix

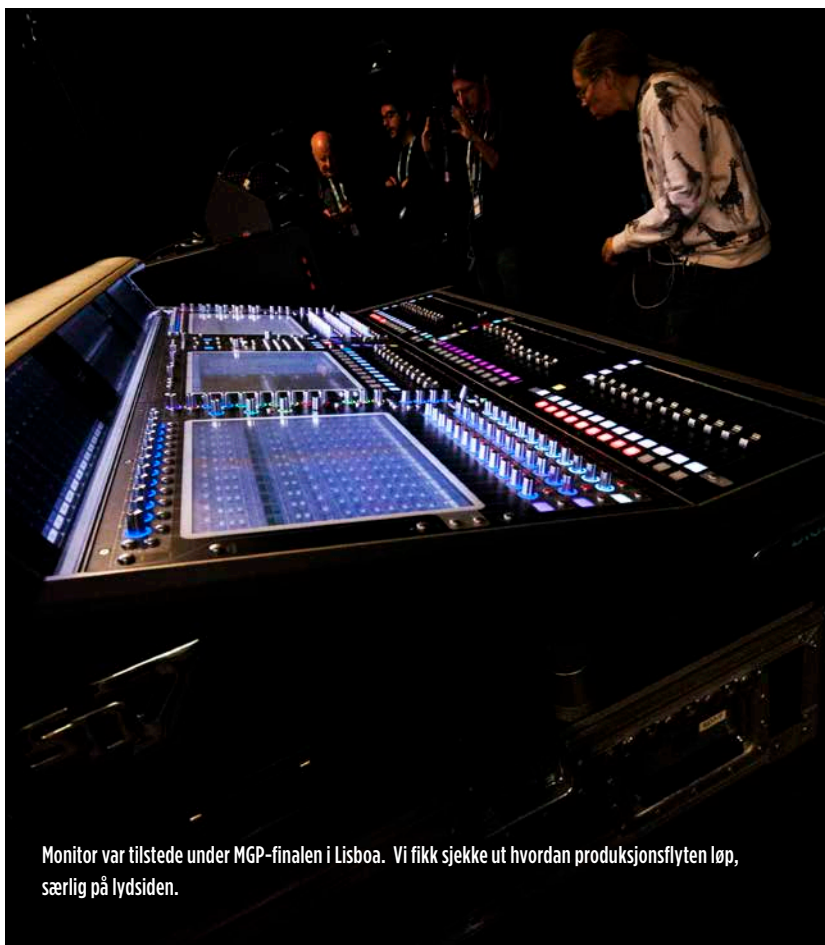
Når Alexander Rybak forhåpentligvis forsvarer Norges ære med låta «That's How You Write a Song» i Lisboa den 12. mai (artikkelen er skrevet før finalen), bør han huske å inkludere Sennheiser i takketalen. De stiller nemlig med SKM 6000 mikrofoner og MD 9235 monitører til det som blir beskrevet som verdens største live musikkopplevelse. I tillegg til mye annet utstyr i den sammenhengen. Vi fikk gleden av å komme en tur backstage under prøvene i forkant, og snakket blant annet med Volker Schmitt, som er ansvarlig for kundeutvikling hos Sennheiser, i tillegg til teknisk ingeniør, og ansvarlig på plass i Altice Arena i Lisboa.

Lisboa, kanskje verdens største småby, er ikke veldig preget av kaoset som vil sette byen på hode om en liten uke. Personlig er jeg glad for å slippe å kjempe om plass på trikkene med menn i boa, hysteriske ungpiker og musikkbransjens alle varianter av representanter, mens trikken snor seg mellom de udiagonale, trange, og tidvis bratte gatene som utgjør Lisboa. Jeg er her for å høre etter, og opplegget gjør at jeg ikke kan unngå det. Alt hell har ført til at jeg får komme ned en uke før hysteriet er komplett, og alt håp er ute.

Sennheiser gjentar suksessen

Melodi Grand Prix (heretter omtalt som MGP) har altså valgt å stole på at Sennheiser kan levere mer, og bedre, enn det konkurrentene fristet med. Det har de sikkert gode grunner til. SKM 6000 har vi omtalt tidligere, og det er flere fordeler med denne mikrofonen. Først er den «innebygde» vindhette, som kutter de skarpe s'ene og popping en fordel ved liveopptredener. Selv om konsekvensene er en noe større mikrofon, så slipper man å bruke en enda styggere vindhette. Selve mikrofonhode er laget av Neumann, og flere fagfolk vi har snakket med gir det svært gode skussmål.

Det som kanskje likevel er mest interessant i denne forbindelsen er totalleveransen som Sennheiser står for, og ikke bare kvaliteten på enkeltelementene. Det er et voksent antall mikrofoner, sendere og mottakere som skal fungere optimalt, og det er ikke rom for feil når den mer enn 50 år gamle musikkkonkurransen kringkaster til hele Europa direkte. I tillegg til en massiv logistikk, som krever en liten hær av prod.ass'er og mikrofonpåkledere må det være nok utstyr på plass til å dekke alle behov, og det utstyret må fungere. Hver gang, uten unntak. Det er ikke første gang Sennheiser får dette oppdraget, men det var ingen selvfølge at de skulle velges. Første møte med

Monitor var tilstede under MGP-finalen i Lisboa. Vi fikk sjekke ut hvordan produksjonsflyten løp, særlig på lydsiden.

arrangøren fant sted i juni 2017, men det var først 3. februar 2018 at avtalen var signert. Etter det brukte Sennheiser to uker på å sette opp en løsning ved fabrikken i Tyskland, som ble testet og justert, før den ble pakket sammen og sendt til Lisboa.

En liten, viktig brikke

Det Sennheiser står for er likevel bare en liten del av den enorme produksjonen som er MGP. Den fysiske produksjonen på arenaen varer 72 dager, der de 42 første går med til å laste inn utstyret, og 20 dager til opprigg. Til sammenlikning pakker de seg ut på 72 timer. Utstyret blir levert i 250 lastebiler, og det har blitt bygget en egen hall bare til å lagre alle de tomme filghtkassene, mens produksjonen er aktiv. I tillegg til 200 kilometer med kabel er det en teknisk stab på 225 mennesker som gjennomfører produksjonen. I tillegg til en voldsom mengde frivillig som bidrar til alle andre oppgaver som guider og vertskap for presse og besøkende, veiledning for delegasjonene fra hvert land og alle de andre oppgavene som kreves for en slik gjennomføring.

Sennheiser har bare en liten del av dette, og kan derfor pakke seg ut på 5 timer etter sendingen er avsluttet. De har en trådløs boks, helt øverst, og nesten bak scene, der de har full kontroll over alt sitt utstyr. Med seg har de 232 mikrofoner, 250 øremonitorer, 110 IEM-sendere og 24 IEM-mottakere. I tillegg har 1200 meter med RF-kabel med lavt signaltap, men dette brukes ikke som erstatning for trådløse signaler til mikrofoner eller ørepropper.

Mengden utstyr reflektere også behovet for å ha back-up løsninger i alle ledd, og de er strenge på at artistene bruker deres utstyr. Det eneste unntaket er egne ørepropper, men det nytter ikke å komme med sin egen mikrofon, og det handler først og fremst om å kunne garantere et vellykket resultat, for deltagerne, for publikum og for TV-titterne.

Welcome to
Broadcast 3.0
Video Infrastructure 3.0

World's 1st Infinitely
Expandable True
IP Multiviewer

vm_dmv64-4

Experience the re-definition of multiviewers – with the world's 1st infinitely expandable true IP multiviewer. Complementing Lawo's existing vm_mv16-4 and vm_mv24-4 multiviewer line-up, this new virtual module (VM) for Lawo's V__matrix IP routing & processing platform breaks the mold of conventional multiviewers. Unlimited inputs and heads. Full support of IP and SDI sources in 4K/UHD, 3G, HD and SD. Support of embedded and discrete audio. Pixel perfect mosaics with ultra-low latency. Intuitive drag&drop mosaic configuration with Lawo's "theWALL".

DOWNLOAD YOUR FREE
IP NETWORKING GUIDE
bit.ly/LawoIPNG

Produksjonstid og arbeidsflyt

Lydprøver og testing av utstyr foregår over ukene før semifinalene, og det er i denne perioden artistene og Sennheiser får finpusset, ikke bare utstyret og innstillinger, men også arbeidsflyten, som for en så stor produksjon kanskje er det viktigste.

Det første som skjer er i øremonitorrommet, der sangerne får høre sin egen stemme, og justerer dette på bakgrunn av tilbakemeldinger. På dette tidspunktet er det bare sangerens egne stemmer som testes, uten musikk, men er først skritt på veien for å gi riktig lyd. Hver artist får en nummerert fargekode, som følger de hele veien gjennom produksjonen og konkurransen. Artistene preferanser fylles inn i et skjema, og det gjøres samtidig i lydopptak av all kommunikasjon mellom teknikere og artister, for å sikre seg mot misforståelser. Når artistene forlater monitorrommet er deres foretrukne nivå notert og matet inn i systemet. Det fører ofte til at artisten slev justerer nivået i øret når de skal gjøre lydtest med musikk på scene, men dette understrekes fra Sennheiser at ikke skal gjøres, og teknikerne bruker mye tid i starten på å justere tilbake til avtalt nivå, og på å forklare at monitormix gjøres på bakgrunn av artistens foretrukne eget nivå. Etter hvert blir også artistene fornøyde.

Fargekodene er nøkkelen til suksess

Når artistene skal ikles mikrofonutstyret, er det en stab på tre personer som sørger for at det går, om ikke smertefritt, så i det minste sømløst. Foran fire omkleddingsrom, som er gjort tilgjengelig for de som ikke er komfortable med å bli kledd opp foran andre, finner vi en rad med fargekodene fra testrommet. Artistene stiller seg på sin plass, og påklederne går til verks. Det er mulig å delta med opptil seks mikrofoner i denne versjonen av MGP, men de fleste er jo bare en artist. Uansett sendes de rundt hjørnet, når monitormottaker er montert. Der møter de på fargekodene igjen, og blir tildelt mikrofon. Her justerer de også høyde på eventuelt mikrofonstativ, og hver minste detalj blir notert i skjemaet, så artisten ikke skal behøve å justere den under selve sendingen. Den siste utfordringen for Sennheiser, og artisten er tunellen fra bakrommet, ut til selve scenen. I betongbunkerer som utgjør arenaen, hender det at man mister signalet i øret, så det er viktig å informere og berolige artistene at dette ikke er en utstyrsfeil.

Selve logistikken er et enkelt og idiotsikkert system, men med omfanget av produksjonen er det likevel alltid en viss fare for at noe går

galt. Derfor drilles hele prosessen så mange ganger som mulig. Justeringer er selvsagt mulig, det er derfor testene gjentas, men oftest er det nok å minne artistene på hva de likte opprinnelig, og så holder de seg til det.

Det er selvsagt ikke fritatt for utfordringer å skulle gjennomføre en så stor produksjon, med så mange mennesker involvert. Og det er artistene som er i fokus. Det i seg selv, er kanskje den største utfordringen. Dette er alle profesjonelle aktører, men kanskje mest kjent i sine respektive hjemland. De færreste av disse har stått på en scene av denne størrelsen tidligere, med så mange seere, og enda færre vil få oppleve det igjen. Så selv om de kan sine saker, er det ikke utenkelig at nervene spiller inn på noen og enhver. Dette kan føre til uforutsette hendelser som at noen kaster en mikrofon i bakken, eller i doen, for den saks skyld (noe vi blir fortalt har hendt). På dette nivået blir dette regnet som en del av det man må regne med, og eneste medisin mot dette er å sørge for at man har nok utstyr tilgjengelig for det som bli gå ødelagt. Det understrekes at dette ikke er det største problemet, men det er et reelt problem, som det må planlegges for.

Mange og store utfordringer

Australias deltaker, Jessica Mauboy, har en kjole laget av metall. Noen vil kanskje si at det er merkeligere at Australia får stille i konkurransen, enn at noen har på et outrert sceneantrekk. Det er nok også sant, og noe teknikerne må regne med. Likevel er det ikke

uten utfordring å gi denne sangeren fra andre siden av jorden, en like god lydopplevelse som de andre. Men det lar seg løse.

Volker Schmitt, som har gjort dette 5 ganger tidligere, forteller at den virkelige store utfordringen er journalister som tar med eget RF-utstyr inn, og de driver aktiv jakt etter støykilder hele tiden. En uke før det braker løs har de «fanget» 5 syndere, som til tross at de har blitt informert på forhånd og RF-forbud, har tatt med seg aktivt utstyr inn på arenaen. De har peilere som lokalisere senderen, og gir en høflig, men bestemt beskjed om at det utstyret skal skrur av. Samtidig noteres besøksnummer, og blir utingen skrudd på igjen av den skyldige, inndras akkrediteringen uten videre diskusjon. Det er en intern konkurranse om hvem av teamet som klarer å avdekke flest som forbrytere seg mot RF-reguleringene, og det er danske Jonas Næsby som påstås å være den beste jegeren. Det antas at han også stikker av med seieren i år, og kan legge enda et Sennheiser-headset til samlingen hjemme. Det er en humoristisk innfallsvinkel til denne utfordringen, men det er naturlig nok ikke uten en alvorlig undertone. Uautoriserte RF-kilder kan skape skandale for produksjonen, og selv om dette er tilfeller som egentlig ikke kan lastes Sennheiser, er det likevel de som vil bli nødt til å ta støytten om noe skulle gå galt på grunn av dette. Nettopp derfor legges såpass mye energi å avdekke, søke opp og adressere de som kommer inn på området med uregistrert utstyr.

Første stopp for artistene er IEM-testrommet, der eget stemme nivå bestemmes og fargekoden som beholdes hele veien utdeles.

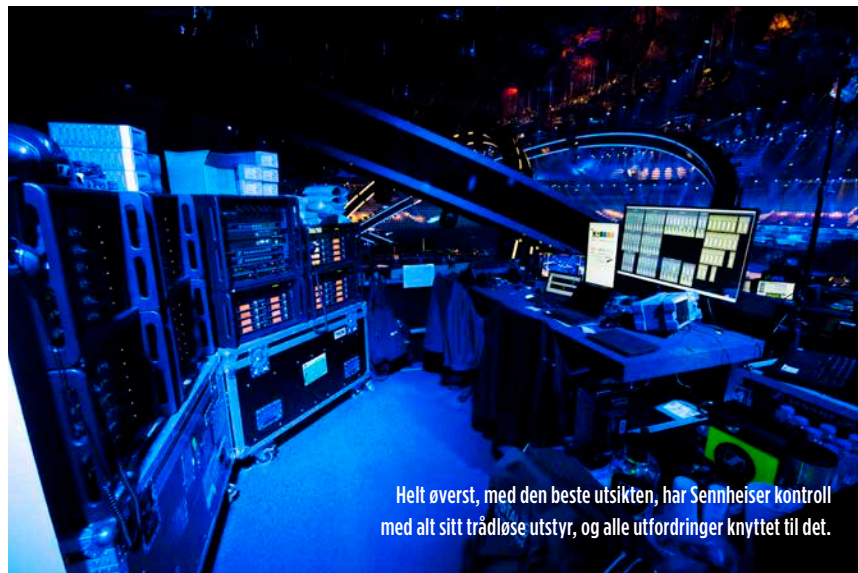
Rutine og samarbeid

Ellers er ikke Sennheiser preget av størrelsen på produksjonen, og det kan nok tilskrives flere ting. Kanskje først og fremst deres egen erfaring med MGP, men de trekker også frem det utmerkede samarbeidet med resten av lydteamet, representert ved Daniel Bekermann, ansvarlig lydprodusent for 2018. Han har tidligere jobbet med åpnings og avslutningsshowene i OL i London og Sochi, og beskrives som en dedikert, nøyaktig, men åpen lydmann, som er opptatt av den totale kompetansen i hele produksjonsgruppen, fremfor enkelttalent.

Lyden styres av doble sett med kontrollpanel, der den ene enheten sørger for back-up for den andre, som en sikkerhet i forbindelse med direkte sendingen. I tillegg er det lydprodusentens oppgave og lodd i livet, å legge til rette for TV-teamet, og det legges inn forsinkelse for å synkronisere lyd og bilde, i lydavdelingen. Det er med andre ord lydproduksjonen som legger grunnlaget for hvordan hele produksjonen ender opp, men det virker tilsynelatende ikke som om dette er en utfordring som skremmer.

Volker Schmitt vektlegger hvor viktig det er for dem at de kan samarbeide med et lydteam som ikke er for låst i egne oppfatninger av hvordan ting skal være. Det er enklere å imøtekomme ønsker når det også er rom for tilpasning.

Frem mot semifinalene og finalen vil arbeidet fortsette mot perfektjon. Når lysene skrues av, går de i gang med nedrigg umiddelbart, med uttalt mål om å være i seng til klokken 05.00. Antagelig lenge før vinneren sover uansett.

Helt øverst, med den beste utsikten, har Sennheiser kontroll med all sitt trådløse utstyr, og alle utfordringer knyttet til det.

Volker Schmitt, fra Sennheiser, forklarte grunnleggende om Sennheisers bidrag og arbeidsflyt under MGP i Lisboa.

Daniel Bekermann er overordnet ansvarlig for lydproduksjonen under finalene i Lisboa.

FAKTA (på grunn av forskjellig tallinformasjon lister vi opp utstyret uten mengde)

- EM 6000 to-kanals mottakere
- SK 6000 bodypack sendere
- SKM 6000 håndholdte mikrofoner, med MD 9235 kapsel for artistene og KK 204 kapsler for kommunikasjon
- Custom Sennheiser hodemikrofoner
- SKM 9000 COM håndholdte sendere
- KA 9000 COM Command switches
- L 6000 rack-monterte ladeenheter for SK 6000 og SKM 6000/9000
- SR 2050 IEM to-kanals sendere
- EK 2000 IEM bodypack sender

Panasonic valgte Scandec

Panasonic Nordic utvidet i fjor sommer distribusjonsavtalen med Scandec til å gjelde både profesjonelle skjermer og projektorer. Fra 9. april 2018 ble avtalen endret til at Scandec nå i tillegg skal være enedistributør av disse produktene. Bakgrunnen for avtalen er at Panasonic

ønsket en sterkere partner som kan levere flere av deres ulike produktgrupper innenfor visual-sortimentet. Når Scandecs kunder/partnere er inne og konkurrerer om tilbud på store prosjekter, er det en stor fordel at vi kan levere en komplett løsning via en og samme kanal. Scandec er vant til å jobbe med prosjekt- og helhetsløsninger. I tillegg er de selvsagt en dyktig distributør med god teknisk forståelse, forteller Tony Grass, salgansansvarlig for Panasonic Visual i Norge.

Scandec på sin side sier at den nye avtalen styrker deres posisjon i Norge som en "value added" distributør. I kombinasjon med de leverandørene vi allerede representerer i Norge, kan vi nå være en distributør som leverer komplette systemer til våre forhandlere, forteller Kjell R. Haukelidsæter, salgs- og markedsdirektør i Scandec.

Han legger til at deres forhandlere også vil nyte godt av at de nå har godt med Panasonic produkter på lageret på Kolbotn utenfor Oslo, og at dette er noe de allerede fått positive tilbakemeldinger på. Etterspørselen er økende både fra forhandlere vi har jobbet med i mange år, men også fra flere nye som kontakter oss nå etter at vi har blitt enedistributør. Mange uttrykker at de liker å kunne kjøpe alt på ett sted. Akkurat nå er det mange forespørsler etter laserprojektorer, samt løsninger for info-skjermer, avslutter Kjell Haukelidsæter.

Ny salgsansvarlig i LYNX

LYNX Technik AG, leverandør av software definerte interfaces for kringkasting, og profesjonelle AV-løsninger, kan fortelle at Matthias Gueckel har begynt som internasjonal salgssjef for selskapet. Gueckel har bakgrunn som salgssjef for Sony Professional Europe, der han var ansvarlig for Sony PSE-salg innen helsemedieteknologi-produkter for Sørøst-Europa.

I sin nye rolle vil Matthias fokusere på LYNXs partnerprogram og key account for større kunder. Hans mål er å og utvikle nye muligheter for å håndtere og implementere LYNX Techniks internasjonale salgsstrategi, sammen med resten av LYNX-teamet.

-Vi er glade for å ønske Matthias velkommen til LYNX Technik-teamet. Matthias har bred videoteknologi kunnskap, og har en lang historikk innen salg, samt god innsikt i EMEA-regionen. Matthias deler LYNX Technik sine verdier, han har oversikt over våre salgsprosesser og vil være med på å forme fremtiden for vårt selskap sammen med LYNX-teamet, sier Sebastian Schaffrath, CTIO av LYNX Technik AG.

Matthias Gueckel vil i utgangspunktet fokusere sin virksomhet på LYNX Techniks europeiske virksomhet.

Matthias kan nås på: Matthias.Gueckel@lynx-technik.com.

Profesjonell Audio

Nordic Pro Audio AS er et dansk selskap som åpnet kontor i Oslo 2. mai. Nordic Pro Audio har distribusjonen av Wisycom trådløse systemer og Sound Devices mikserne. Utover det har de også K-Tek, Audio Limite trådløst utstyr, Auditoroot batterisystemer, Pliant Technologies intercom systemer, URSA straps og N ear stealth 360 ørepropper.

Daglig leder er Jesper Kolvig (til høyre på bildet), som de siste 5 årene har jobbet med Pro Audio-kunder for Sennheiser i Danmark. Torben Aalykke (i midten på bildet) har jobbet med Wisycom i mange år nå og

har via sin stilling i Danmark også solgt til kunder i Norge. Det ble derfor naturlig å etablere et eget kontor her. Med det nye kontoret kan vi nå bistå kundene lokalt og gi dem enda bedre service og rådgivning. Kontoret ligger hos HDR Norway hvor vi også vil ha et lager.

Nordic Pro Audio holder til i Sandakerveien 24C, 0473 Oslo.

Mobil: +47 950 79 800 / jesper@nordicproaudio.com

Mobil seminar

Under vårmessen på foto.no var det lagt opp til flere foredrag. På grunn av stor interesse ble det flyttet ut i fellesarealet utenfor butikken. Her gir Bent Van Vuuren de fremmøtte tips og innspill når det gjelder filming og fotografering med mobiltelefon. Samtlige foredrag ble streamet direkte, og det var elever ved Elvebakken videregående skole, som stod for den tekniske gjennomføringen, godt hjulpet av personalet hos foto.no. Etter at butikken ble åpnet for et år siden, har de samtidig hatt økt fokus på kunnskapsformidling, og med lokaler tilgjengelig er det enklere å treffe målgruppen. Det vil bli flere slike messer og foredrag i tiden fremover, loves det.

Infigo Systems

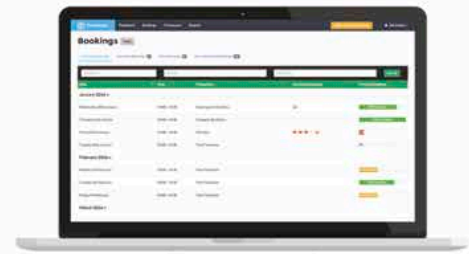
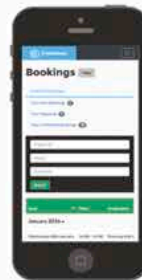
KORUS
The future of 75 Ohm BNC connectors

Distinctive Black/Gold
True 75 Ohm
4K Ultra HD
12 G-SDI
Extended performance for 3G-SDI

Tlf: 4000 4994 - post@infigo.no - www.infigo.no

Qrew Organizer

- Webbasert booking av frilansere og ansatte
- Fordeling av utstyr og ressurser
- Få oversikt over hele produksjoner
- Gi involverte tillgang till oppdatert info
- Lag rapporter, få økonomisk status
- Enkelt, effektivt og økonomisk fornuftig

contact@qrew.org

KAMERAUTLEIE

www.tv-team.no tv-team@tv-team.no tlf: +47 22111258 Ny adresse: Sandakerveien 24, 0473 Oslo

Apple på topp

Apple er den aktøren som har best omdømme hos det norske folk blant tele- og teknologiselskapene. Det viser ferske tall fra den store omdømmemålingen RepTrak Norge, som gjennomføres av Apeland og Reputation Institute.

RepTrak Norge gir en oversikt over omdømmet til de 50 mest synlige virksomhetene i Norge. Apple får en omdømmescore på 77,7 poeng av 100 mulige. Nykommeren på listen, Tesla, har sektorens nest beste omdømme.

– Disse to selskapene er de befolkningen vurderer som mest innovative av de selskapene vi har målt, i tillegg rangeres Tesla høyest på ledelse og Apple best på dimensjonen ”økonomi”, sier administrerende direktør Ole Christian Apeland i kommunikasjonsbyrået Apeland, som står bak undersøkelsen sammen med Reputation Institute.

Tele- og bredbåndsløsebedrere bedrer omdømmet

Alle tele- og bredbåndsselskaper som ble målt i fjor har forbedret sitt omdømme i løpet av det siste året.

Tele- og teknologiselskapene som ble målt er:

- Apple, 77,7 poeng (80,4 i fjor)
- Tesla, 75,9 poeng (ny)
- Telia, 74,5 poeng (72 i fjor)
- Canal Digital, 67,7 poeng (63,8 i fjor)
- Telenor, 67,7 poeng (66,1 i fjor)
- Get, 64,8 poeng (ny)

Skifte i Chr. Quartz

Det er nye krefter i ledelsen i det renomerte lysutleie selskapet Chr. Quartz Lighting AS. Selskapet har flyttet inn i det som kan kalles en ny produksjonshub på Fornebu, sammen med Zone 5 Studios.

Daniel Vaz Berrum er ny daglig leder, mens Christian Berrum fortsetter som en Norges mest kompetente lysmenn i selskapet. Selskapet har lansert en ny web-side på: www.chr-quartz.no. Skulle du ønske å besøke de så er adressen: Rolfsbukta 17, 1364 Fornebu Daniel har kontaktopplysninger: mob: 928 70 551 og epost: daniel@chr-quartz.no

Ravndal til Foto.no

Foto.no gjør nye fremstøt mot proffmarkedet fra sin drøyt 1 år gamle butikk i Barcode. I slutten av mars hadde de markedsdager, der vi blant annet fikk en rask introduksjon av GoPros nye 360 kamera, samtidig som de hadde live produksjon av foredragene som for anledningen var flyttet ut fra bakrommet til fellesarealet i kjøpesenteret de er tilknyttet. Forhåndspåmeldingene viste seg å kreve mer plass enn de kunne stille med selv. Ellers var butikken fylt opp av leverandører og produsenter av, først og fremst stillkameraer, men også tilbydere av utstyr som fungerer for flere bruksområder. I mai skal de ha en tilsvarende messe der hovedfokuset vil være på levende bilder.

Den største nyheten var likevel presentasjonen av det ferskeste tilskuddet i proff-avdelingen for video. Rolf Ravndal, som tidligere har jobbet for Mediability og Engstrøms skal nå fortsette å servere videoutstyr til nye og gamle kunder, fra sin base i Stavanger, men på vegne av Foto.no. Det er en kar med mye erfaring og lang fartstid i bransjen som når kler seg i oransje farger, og for de som kjenner han fra tidligere er det en svært oppdatert og engasjert ny medarbeider de har fått på plass, i tillegg til de tre andre som det siste året har utgjort avdelingen for profesjonelt videoutstyr hos butikken.

TV-team

Navn: TV-Team
Adresse: Sandakerveien 24, 0473 Oslo
Telefon: 22 11 12 58
E-post: tv-team@tv-team.no
Internett: www.tv-team.no
Tjenester: Utleie prod. utstyr.

Digital Video Produksjon

Navn: Digital Video Produksjon AS
Adresse: Eivind Lychesvei 6, 1338 Sandvika
Telefon: 67 80 57 80
E-post: digital@digitalvideo.no
Internett: www.digitalvideo.no
Tjenester: Redigering, konvertering, CD/DVD Prod & kopiering.

dedolight.no

Navn: Deluxefilm AS
Adresse: Wedel Jarlsberg vei 36 (Filmparken), 1358 JAR
Mobil: 91 14 05 30
E-post: mail@deluxefilm.no
Internett: www.deluxefilm.no
Produkter: Totalleverandør av lys- og kamera relaterte produkter til profesjonell film- digital- TV- og video-produksjon.

Apriori as

Alt av opptaksmedia, harddisker, minnekort, batterier og cover. Leverandør av opptaksmedia siden 1986.

Professionalmedia

Apriori AS • Hedmarksgt. 15, 0658 Oslo
 Tlf: 22 68 73 83 • Fax: 22 68 30 03
post@apriori.no • www.apriori.no

DANMON GROUP

Navn: Danmon Norge AS
Adresse: Brynsveien 16, 0667 Oslo
Telefon: 23 400 400
Telefaks: 23 400 401
E-post: info@danmon.no
Internett: www.danmon.no
Totalleverandør av utstyr til det profesjonelle produksjonsmiljøet.

SOUNDWARE

Navn: Soundware Norge
Adresse: Brynsveien 16, 0667 Oslo, 0481 Oslo
Telefon: 23 400 390
Telefaks: 23 400 399
E-post: info@soundware.no
Internett: www.soundware.no
Totalleverandør av lydutstyr til profesjonelle brukere.

For deg som søker freelancere eller freelanceoppdrag

- Fortløpende oppdateringer
- Kun betalte oppdrag
- Gratis å publisere

freelancebank1.no

Infigo Systems

Kabel og materiell for lyd, lys, bilde og datasignaler

Tlf: 4000 4994 - post@infigo.no - www.infigo.no

Prysmian Group

FOR ANNONSE I GALLERIET
RING 48 03 41 83

Crane 2

Verdens første kamerastabilisator med 3 akser og follow focus

En ny motorkonstruksjon gir 50% høyere kraft enn ved tidligere modeller, hvilket betyr at Zhiyun Crane 2 kan bære en totalvekt på hele 3,2 kg (kamera pluss objektiv). Samtidig gir oppdaterte algoritmer en 100% forbedring av responstiden, noe som gir myke og rolige opptak, selv under vanskelige forhold. Med OLED display og innstillingshjul kan du styre kamerafunksjoner som blender, lukkertid, ISO og eksponeringskompensasjon, samt diverse gimbal-funksjoner.

Move With Your **Focus.**

Real Time
Follow Focus-Kontrol

Intuitiv
OLED Display

Quick Control
Dial Design

3.2KG Maks.
Belasting